

3

રાજ્ય ઉત્પન્ન

३. राज्य उत्पन्न

३.१ अर्थव्यवस्थेचे आकारमान व कामगिरी मापनाचा स्थूल देशांतर्गत उत्पन्न हा महत्वपूर्ण निर्देशक आहे. स्थूल राज्य उत्पन्न हा समष्टी अर्थशास्त्रीय निर्देशक राज्य वित्त व्यवस्थापनात तसेच धोरणे आखण्यासाठी सहाय्यभूत ठरतो. कोविड-१९ महामारीच्या काळात जगातील अर्थव्यवस्थांना बहुविध आव्हानांचा सामना करावा लागत आहे.

३.२ चालू मालिकेतील (पायाभूत वर्ष २०११-१२) कार्यपद्धतीनुसार राष्ट्रीय स्तरावरील क्षेत्र निहाय अंदाज मुळ किंमतीवर आधारीत स्थूल मूल्यवृद्धिच्या स्वरूपात तर देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न हे बाजार किंमतीवर आधारीत आहे. राज्यासाठी/जिल्ह्यासाठी क्षेत्रनिहाय अंदाज मुळ किंमतीवर आधारीत स्थूल राज्य/जिल्हा मूल्यवृद्धिच्या स्वरूपात व स्थूल राज्य/जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज बाजार किंमतीवर आधारीत आहेत. चालू वर्षाच्या किंमतीवर आधारीत अंदाजांना सांकेतिक (नॉमिनल) अंदाज तर पायाभूत वर्षातील किंमतीवर आधारित अंदाजांना वास्तविक (रियल) अंदाज असे संबोधण्यात येत आहे.

राज्य अर्थव्यवस्था

स्थूल राज्य उत्पन्न पूर्वानुमान (सन २०२१-२२)

३.३ पूर्वानुमानानुसार सन २०२१-२२ च्या वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नात सन २०२०-२१ च्या तुलनेत १२.१ टक्के वाढ अपेक्षित असून ते ₹ २१,१८,३०९ कोटी अंदाजित आहे.

३.३.१ सांकेतिक स्थूल राज्य उत्पन्न ₹ ३१,९७,७८२ कोटी अंदाजित आहे. वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि, वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न व दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नाचे पूर्वानुमानानुसार सन २०२१-२२ चे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.१ मध्ये दिले आहेत.

तक्ता ३.१ वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि, वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न व दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नाचे पूर्वानुमानानुसार सन २०२१-२२ चे वार्षिक वृद्धिदर

(टक्के)

क्षेत्र	वृद्धिदर
i) कृषि व संलग्न कार्ये (कृषि [#] , वने व मत्स्यव्यवसाय)	४.४
ii) खाण व दगड खाणकाम	१६.०
iii) वस्तुनिर्माण	९.५
iv) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१३.१
v) बांधकाम	१७.४
vi) व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१७.९
vii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	१३.४
viii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	८.३
स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि	११.९
स्थूल राज्य उत्पन्न	१२.१
दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न	११.२

आधार: अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

पीक व पशुसंवर्धन समाविष्ट

३.३.२ सन २०२१-२२ च्या पूर्वानुमानानुसार दिसत असलेली वाढ ही २०२०-२१ मधील घटीच्या पार्श्वभूमीवर आहे. महामारीच्या परिस्थितीचा सामना करण्यासाठी संपूर्ण व अंशतः लॉकडाऊन, टप्प्या-टप्प्याने खुले करण्यात आलेले आर्थिक व्यवहार आणि लसीकरण मोहीम यासारख्या विविध उपाययोजनांचा अर्थव्यवस्थेतील घडामोडींवर मोठा परिणाम होत आहे. परिणामी, हे अंदाज सुधारीत करतांना त्यात मोठ्या प्रमाणात बदल संभवतात.

३.३.३ 'कृषि व संलग्न कार्ये' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नात ४.४ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'पीक' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि ३.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'पशुसंवर्धन', 'वने व लाकूड तोडणी' आणि 'मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती' या क्षेत्रांत अनुक्रमे ६.९ टक्के, ७.२ टक्के व १.६ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'उद्योग' क्षेत्रात ११.९ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'वस्तुनिर्माण' व 'बांधकाम' क्षेत्रांत अनुक्रमे ९.५ टक्के व १७.४ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'सेवा' क्षेत्रात १३.५ टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

स्थूल राज्य उत्पन्न (सन २०२०-२१)

३.४ पहिल्या सुधारित अंदाजानुसार सन २०२०-२१ चे वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न सन २०१९-२० च्या तुलनेत (-)७.६ टक्के अपेक्षित वाढीसह ₹ १८,८९,३०७ कोटी अंदाजित आहे.

३.४.१ सन २०२०-२१ चे सांकेतिक स्थूल राज्य उत्पन्न ₹ २७,११,६८५ कोटी अंदाजित आहे. वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व दरडोई वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.२ मध्ये दिले आहेत.

तक्ता ३.२ वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व वास्तविक दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर

(टक्के)

तपशील	वृद्धिदर								
	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९***	२०१९-२०**	२०२०-२१+
स्थूल राज्य उत्पन्न	६.१	६.९	६.३	७.२	९.२	४.५	४.५	३.६	(-)७.६
स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि	६.०	६.८	६.२	६.७	८.९	४.३	४.१	३.९	(-)६.५
कृषि व संलग्न कार्ये क्षेत्र	(-)०.४	१२.३	(-)१०.७	(-)३.७	२१.०	(-)०.७	(-)२.१	८.४	१७.९
i) पीक	(-)१.८	१८.६	(-)१६.७	(-)७.५	२५.०	(-)५.१	(-)७.६	७.८	२५.६
ii) पशुसंवर्धन	३.८	१.१	४.०	४.८	११.५	८.५	७.८	४.४	११.०
iii) वने व लाकूड तोडणी	०.८	(-)३.३	२.८	३.४	१८.०	९.३	८.६	१७.७	२.०
iv) मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	०.९	२.०	७.०	(-)४.२	२१.२	(-)११.५	(-)१०.६	७.८	(-)६.४
उद्योग क्षेत्र	५.१	३.१	८.०	८.८	५.९	३.५	३.५	(-)१.८	(-)१०.०
i) खाण व दगड खाणकाम	४.२	(-)२५.४	२३.६	१०.८	३.१	७.१	३.८	(-)२.६	७.०
ii) वस्तुनिर्माण	८.२	१०.०	५.१	१०.८	६.८	२.६	३.७	(-)१.२	(-)१३.३
iii) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	५.१	(-)४.४	१४.७	४.८	३.१	१०.७	१.१	(-)२.७	(-)३.९
iv) बांधकाम	(-)३.८	३.८	७.९	१.९	५.४	२.०	३.८	(-)३.५	(-)११.०
सेवा क्षेत्र	८.३	८.१	९.१	७.४	८.७	५.८	५.७	६.५	(-)९.०
i) व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	९.६	१.३	६.१	५.५	९.५	७.१	१०.६	४.७	(-)१६.८
ii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	८.३	१२.२	१०.८	८.१	८.०	४.५	३.७	६.०	(-)६.७
iii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	६.३	७.३	८.६	८.२	१०.०	७.८	४.४	११.१	(-)४.०
दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न	४.९	५.७	५.२	६.०	८.१	३.५	३.५	२.६	(-)८.४

+++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप : क्षेत्रनिहाय वृद्धिदर स्थूल राज्य मूल्यवृद्धिवर आधारित असून राज्याच्या अर्थव्यवस्थेचा वृद्धिदर स्थूल राज्य उत्पन्नावर आधारित आहे

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

३.४.२ सन २०२०-२१ मध्ये 'कृषि व संलग्न कार्ये' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित १७.९ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'पीक' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित २५.६ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. अन्नधान्य व तेलबिया यांच्या उत्पादनात मागील वर्षाच्या तुलनेत अनुक्रमे २७.४ टक्के व २९.८ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. कापूस व उसाच्या उत्पादनात देखील मागील वर्षाच्या तुलनेत अनुक्रमे ५२.३ टक्के व ६१.१ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. तसेच भाजीपाल्याच्या उत्पादनात मागील वर्षाच्या तुलनेत १५.८ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'पशुसंवर्धन' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित दूध व अंडी उत्पादनातील वाढीमुळे मागील वर्षाच्या तुलनेत ११.० टक्के

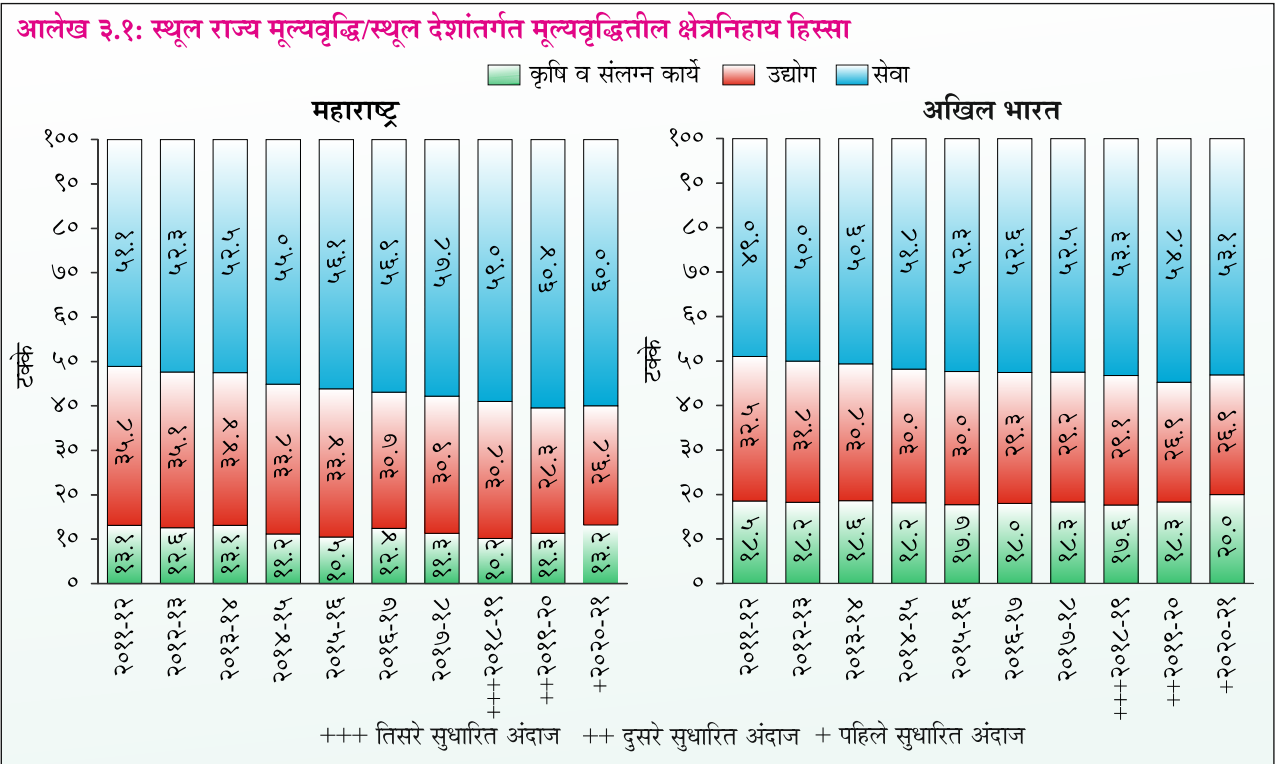
वाढ अपेक्षित आहे. मागील वर्षांच्या तुलनेत 'वने व लाकूड तोडणी' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित २.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)६.४ टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

३.४.३ 'उद्योग' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित सन २०२०-२१ मध्ये मागील वर्षांच्या तुलनेत (-)१०.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'वस्तुनिर्माण' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)१३.३ टक्के वाढ अपेक्षित आहे तर 'बांधकाम' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)११.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

३.४.४ 'सेवा' क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित मागील वर्षांच्या तुलनेत (-)९.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे' या क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)१३.५ टक्के तर 'वाहतूक, साठवण, दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा' या क्षेत्राच्या वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धित (-)२१.६ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा' आणि 'सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण' या क्षेत्रात अनुक्रमे (-)६.७ टक्के आणि (-)७.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे.

चालू मालिकेतील क्षेत्रनिहाय सरासरी हिस्सा

३.५ सन २०११-१२ ते २०२०-२१ मध्ये अखिल भारताच्या सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नात (पायाभूत वर्ष २०११-१२) राज्याचा सरासरी हिस्सा १४.२ टक्के असून देशात सर्वाधिक आहे. राज्याच्या सांकेतिक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धिमध्ये 'सेवा' क्षेत्राचा (५६.१ टक्के) सर्वाधिक सरासरी हिस्सा असून त्याखालोखाल 'उद्योग' (३२.० टक्के) आणि 'कृषि व संलग्न कार्ये' (११.९ टक्के) या क्षेत्रांचा हिस्सा आहे.

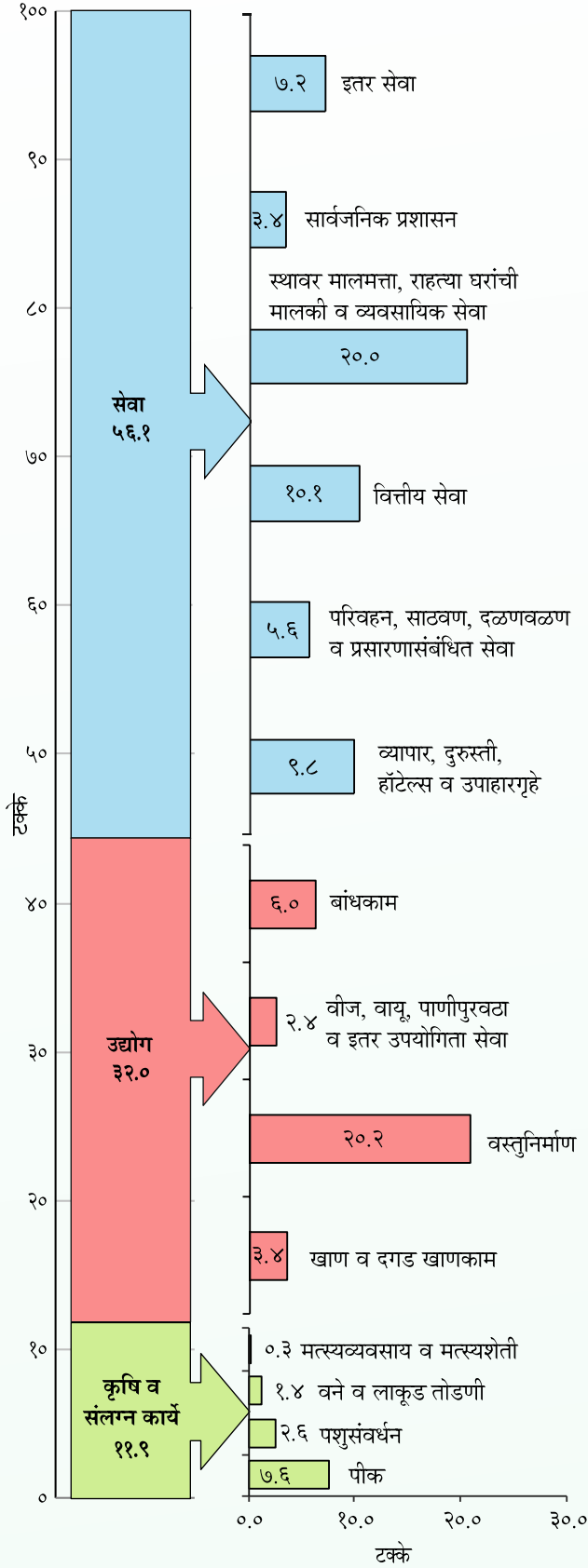
राज्य उत्पन्न (सन २०२०-२१)

३.६ पहिल्या सुधारित अंदाजांनुसार सन २०२०-२१ मधील सांकेतिक राज्य उत्पन्न म्हणजे 'चालू किंमतीनुसार निव्वळ राज्य उत्पन्न' ₹ २३,९३,९५३ कोटी होते तर दुसऱ्या सुधारित अंदाजानुसार सन २०१९-२० मधील सांकेतिक राज्य उत्पन्न ₹ २४,०८,४८२ कोटी होते.

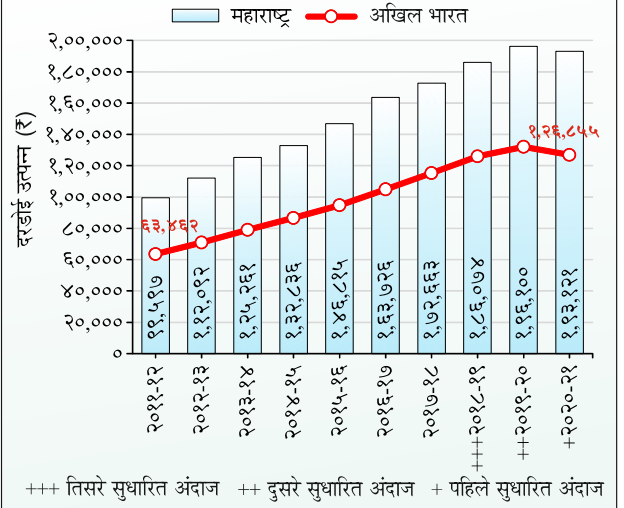
३.६.१ वास्तविक राज्य उत्पन्न म्हणजे 'स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार निव्वळ राज्य उत्पन्न' सन २०२०-२१ मध्ये ₹ १६,५३,०९४ कोटी अपेक्षित असून ते मागील वर्षांच्या तुलनेत (-)७.३ टक्क्यांनी जास्त आहे. स्थूल व निव्वळ राज्य उत्पन्नाचा तपशील परिशिष्ट ३.१ ते परिशिष्ट ३.४ मध्ये दिला आहे.

३.६.२ चालू किंमतीनुसार सन २०२०-२१ चे अंदाजित दरडोई राज्य उत्पन्न ₹ १,९३,१२१ असून सन २०१९-२० मध्ये ते ₹ १,९६,१०० होते.

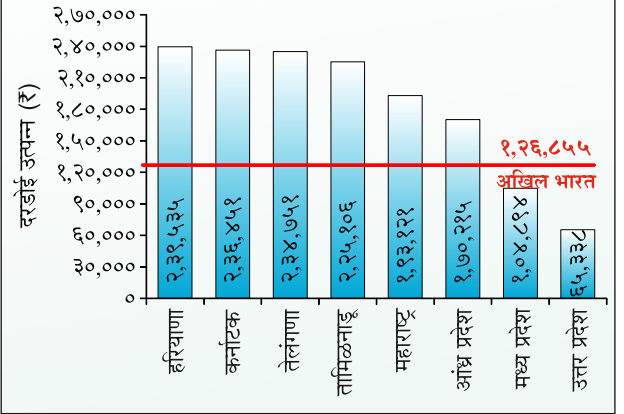
आलेख ३.२ : स्थूल राज्य मूल्यवृद्धितील क्षेत्रनिहाय सरासरी हिस्सा (२०११-१२ ते २०२०-२१)

आलेख ३.३ : राज्याचे व भारताचे दरडोई उत्पन्न

आलेख ३.४ : निवडक राज्यांचे व भारताचे दरडोई उत्पन्न (२०२०-२१)

जिल्हा उत्पन्न (सन २०११-१२ ते २०२०-२१)

३.७ पायाभूत वर्ष (२००४-०५ वरून २०११-१२) सुधारित झाल्याने कार्यपद्धती व परिभाषा यामध्ये बदल झाले. स्थूल जिल्हा मूल्यवृद्धिचे अंदाज तयार करण्यासाठी 'उत्पन्न स्रोत पद्धती' चा अवलंब करण्यात येत असून त्यास अंगभूत मर्यादा आहेत. वस्तु उत्पादन क्षेत्रांसाठी जिल्हास्तरीय माहिती उपलब्ध आहे परंतु इतर क्षेत्रांकरीता स्थूल राज्य मूल्यवृद्धिचे अंदाज जिल्ह्यांत वाटप करण्यासाठी अनुरूप निर्देशकांचा वापर करण्यात येतो. हे जिल्हास्तरीय अंदाज केवळ जिल्हा स्तरावरील अर्थव्यवस्थेची ढोबळमानाने कल्पना यावी यासाठी वापरले जाऊ शकतात. सांकेतिक व वास्तविक स्थूल जिल्हा उत्पन्न अंदाज व दरडोई जिल्हा उत्पन्न अंदाज (दरडोई सांकेतिक निव्वळ जिल्हा उत्पन्न) परिशिष्ट ३.९ ते परिशिष्ट ३.११ मध्ये देण्यात आले आहेत.

भारतीय अर्थव्यवस्था

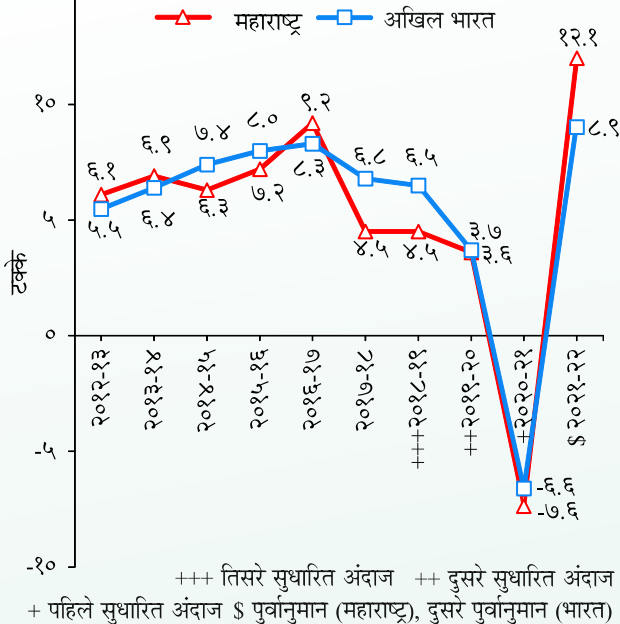
देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (सन २०२१-२२)

३.८ राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, केंद्र शासन यांनी प्रसिद्ध केलेल्या सन २०२१-२२ च्या दुसऱ्या पूर्वानुमानानुसार सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ २,३६,४३,८७५ कोटी अपेक्षित असून वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ १,४७,७१,६८१ कोटी अपेक्षित आहे. सन २०२१-२२ करीता वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नाचा वृद्धिदर ८.९ टक्के अपेक्षित आहे. 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व 'सेवा' या क्षेत्रांच्या वास्तविक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धित अनुक्रमे ३.३ टक्के, १०.३ टक्के व ८.६ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. वास्तविक स्थूल देशांतर्गत मूल्यवृद्धि, वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न व दरडोई देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न यांचे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.३ मध्ये दिले आहेत.

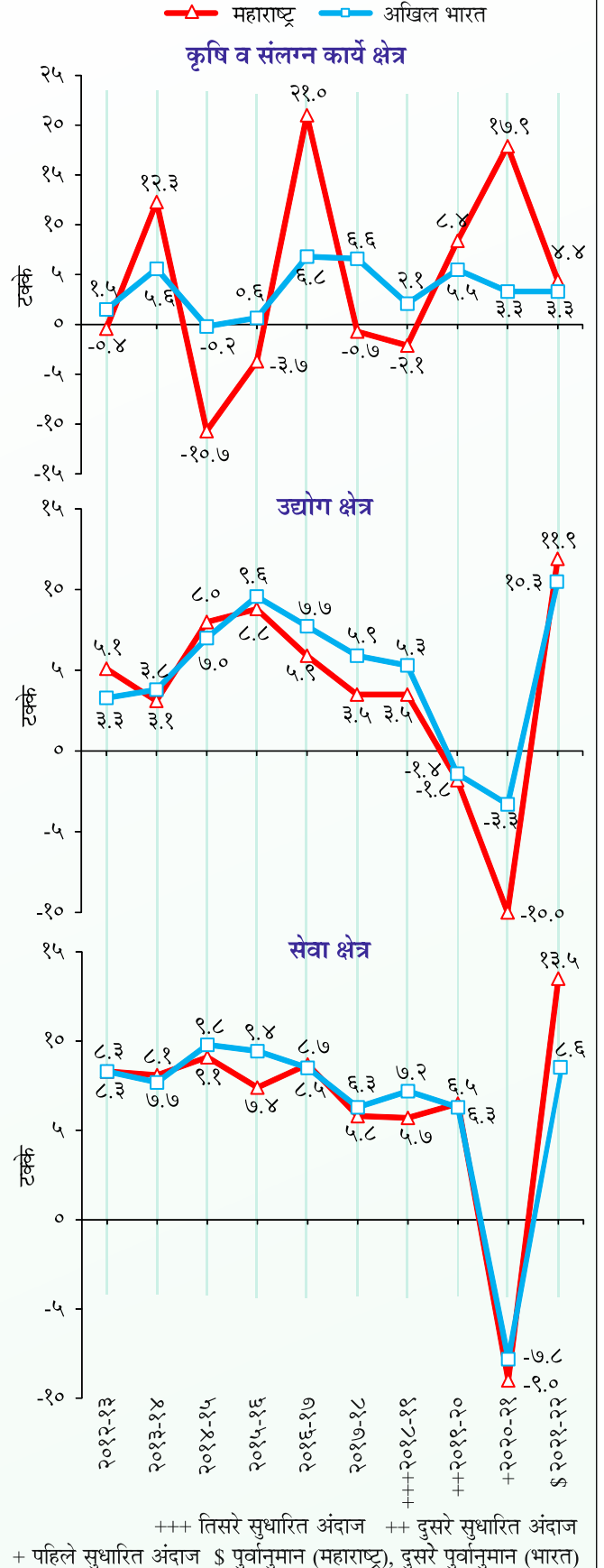
देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (सन २०२०-२१)

३.९ पहिल्या सुधारित अंदाजानुसार, सन २०२०-२१ मध्ये सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ १,९८,००,९१४ कोटी अपेक्षित असून वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न ₹ १,३५,५८,४७३ कोटी अपेक्षित आहे. वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नात सन २०२०-२१ मध्ये (-)६.६ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व 'सेवा' क्षेत्रांच्या वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धित अनुक्रमे ३.३ टक्के, (-)३.३ टक्के आणि (-)७.८ टक्के वाढ अपेक्षित आहे. वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि आणि दरडोई वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न यांचे वार्षिक वृद्धिदर तक्ता ३.४ मध्ये दिले आहेत. देशांतर्गत स्थूल व निव्वळ उत्पन्नाचा तपशील परिशिष्ट ३.५ ते परिशिष्ट ३.८ मध्ये दिला आहे.

आलेख ३.५ : स्थूल राज्य उत्पन्न व देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नातील वाढ

आलेख ३.६ : स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धितील वाढ

तक्ता ३.३ वास्तविक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि, वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न व दरडोई देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नाचे दुसऱ्या पूर्वानुमानानुसार सन २०२१-२२ चे वार्षिक वृद्धिदर

क्षेत्र	वृद्धिदर [§]
(i) कृषि व संलग्न कार्ये (कृषि [#] , वने व मत्स्यव्यवसाय)	३.३
(ii) खाण व दगड खाणकाम	१२.६
(iii) वस्तुनिर्माण	१०.५
(iv) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	७.८
(v) बांधकाम	१०.०
(vi) व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	११.६
(vii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	४.३
(viii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	१२.५
देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि	८.३
देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न	८.९
दरडोई देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न	७.९

§ मागील वर्षाच्या पहिल्या सुधारित अंदाजाच्या तुलनेत टक्केवारीतील बदल

पीक व पशुसंवर्धन समाविष्ट

आधार : राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकारद्वारे दि. २८ फेब्रुवारी, २०२२ रोजीची प्रेसनोट

तक्ता ३.४ वास्तविक देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न, क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल मूल्यवृद्धि व दरडोई देशांतर्गत स्थूल उत्पन्नाचे वार्षिक वृद्धिदर

(टक्के)

तपशील	वृद्धिदर								
	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९ ⁺⁺⁺	२०१९-२० ⁺⁺	२०२०-२१ ⁺
स्थूल राज्य उत्पन्न	५.५	६.४	७.४	८.०	८.३	६.८	६.५	३.७	(-)६.६
स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि	५.४	६.१	७.२	८.०	८.०	६.२	५.८	३.८	(-)४.८
कृषि व संलग्न कार्ये क्षेत्र	१.५	५.६	(-)०.२	०.६	६.८	६.६	२.१	५.५	३.३
i) पीक	०.२	५.४	(-)३.७	(-)२.९	५.३	५.४	(-)२.४	५.५	१.९
ii) पशुसंवर्धन	५.२	५.६	७.४	७.५	१०.०	७.९	८.७	७.५	६.१
iii) वने व लाकूड तोडणी	०.२	५.९	१.९	१.७	५.५	५.४	७.६	०.३	०.७
iv) मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	४.९	७.२	७.५	९.७	१०.४	१५.२	८.५	४.४	६.०
उद्योग क्षेत्र	३.३	३.८	७.०	९.६	७.७	५.९	५.३	(-)१.४	(-)३.३
i) खाण व दगड खाणकाम	०.६	०.२	९.७	१०.१	९.८	(-)५.६	(-)०.८	(-)१.५	(-)८.६
ii) वस्तुनिर्माण	५.५	५.०	७.९	१३.१	७.९	७.५	५.४	(-)२.९	(-)०.६
iii) वीज, वायू, पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	२.७	४.२	७.२	४.७	१०.०	१०.६	७.९	२.२	(-)३.६
iv) बांधकाम	०.३	२.७	४.३	३.६	५.९	५.२	६.५	१.२	(-)७.३
सेवा क्षेत्र	८.३	७.७	९.८	९.४	८.५	६.३	७.२	६.३	(-)७.८
i) व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे, वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण व प्रसारणा संबंधित सेवा	९.८	६.५	९.४	१०.२	७.७	१०.३	७.२	५.९	(-)२०.२
ii) वित्तीय, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा	९.७	११.२	११.०	१०.७	८.६	१.८	७.०	६.७	२.२
iii) सार्वजनिक प्रशासन, संरक्षण व इतर सेवा	४.३	३.८	८.३	६.१	९.३	८.३	७.५	६.३	(-)५.५
दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न	४.२	५.०	६.१	६.६	६.९	५.६	५.४	२.७	(-)७.६

आधार : राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

+++ तिसरे सुधारित अंदाज

++ दुसरे सुधारित अंदाज

+ पहिले सुधारित अंदाज

चालू मालिकेतील क्षेत्रनिहाय सरासरी हिस्सा

३.१० चालू मालिकेत (पायाभूत वर्ष २०११-१२) सन २०११-१२ ते २०२०-२१ साठी 'कृषि व संलग्न कार्ये', 'उद्योग' व सेवा या क्षेत्रांचा अनुक्रमे १८.४ टक्के, २९.६ टक्के व ५२.० टक्के सरासरी हिस्सा आहे.

राष्ट्रीय उत्पन्न (सन २०२०-२१)

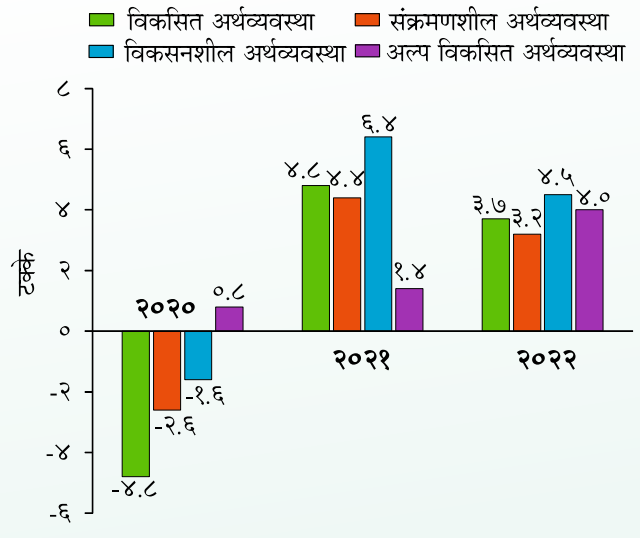
३.११ सन २०२०-२१ मध्ये सांकेतिक स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न मागील वर्षाच्या तुलनेत (-)१.७ टक्के वाढीसह ₹ १,९५,३४,२२६ कोटी अंदाजित आहे. सांकेतिक निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न मागील वर्षाच्या तुलनेत (-)२.९ टक्के वाढीसह सन २०२०-२१ मध्ये ₹ १,७१,९४,१५८ कोटी अपेक्षित आहे. वास्तविक स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न मागील वर्षाच्या तुलनेत (-)७.० टक्के वाढीसह सन २०२०-२१ मध्ये ₹ १,३३,६८,२७९ कोटी अंदाजित आहे. वास्तविक निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न सन २०२०-२१ मध्ये ₹ १,१५,३६,००४ कोटी अपेक्षित असून मागील वर्षाच्या तुलनेत (-)८.७ टक्क्यांनी जास्त आहे.

३.११.१ दरडोई राष्ट्रीय उत्पन्न सन २०२०-२१ मध्ये ₹ १,२६,८५५ अपेक्षित असून ते सन २०१९-२० मध्ये ₹ १,३२,११५ होते.

जागतिक अर्थव्यवस्था

३.१२ संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या 'वर्ल्ड इकॉनॉमिक सिच्युएशन अँड प्रॉस्पेक्ट्स -२०२२' या अहवालानुसार जागतिक स्थूल उत्पादनात सन २०२१ मधील ५.५ टक्क्यांच्या तुलनेत सन २०२२ मध्ये ४.० टक्के वाढ अपेक्षित आहे. विकसित देशांचा वृद्धिदर सन २०२१ मध्ये ४.८ टक्के व सन २०२२ मध्ये ३.७ टक्के अपेक्षित आहे तर विकसनशील देशांचा वृद्धिदर सन २०२१ मध्ये ६.४ टक्के व सन २०२२ मध्ये ४.५ टक्के अपेक्षित आहे. दक्षिण आशियाई देशांचा वृद्धिदर सन २०२१ मध्ये ७.४ टक्के व सन २०२२ मध्ये ५.९ टक्के अपेक्षित आहे. जागतिक स्थूल उत्पादन व स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील वाढ तक्ता ३.५ मध्ये दिली आहे.

आलेख ३.७ : जागतिक स्थूल उत्पादनातील वाढ

तक्ता ३.५ जागतिक स्थूल उत्पादन व स्थूल देशांतर्गत उत्पन्नातील वाढ

तपशील	वार्षिक टक्केवारीतील बदल		
	२०२०	२०२१ [^]	२०२२ ^{^^}
जग	(-)३.४	५.५	४.०
विकसित अर्थव्यवस्था	(-)४.८	४.८	३.७
अमेरिकेची संयुक्त राज्ये	(-)३.४	५.५	३.५
जपान	(-)४.६	२.२	३.३
युरोपियन युनियन	(-)६.०	४.७	३.९
संक्रमणशील अर्थव्यवस्था	(-)२.६	४.४	३.२
विकसनशील अर्थव्यवस्था	(-)१.६	६.४	४.५
दक्षिण आशिया	(-)४.७	७.४	५.९
भारत	(-)७.१	९.०	६.७
पूर्व आशिया	१.०	६.७	४.९
चीन	२.३	७.८	५.२
अल्प विकसित देश	०.८	१.४	४.०

आधार: संयुक्त राष्ट्रसंघाचा 'वर्ल्ड इकॉनॉमिक सिच्युएशन अँड प्रॉस्पेक्ट्स - २०२२' अहवाल

[^] अंदाजित

^{^^} पूर्वानुमान

* * * * *

परिशिष्ट ३.१

मूळ किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय सांकेतिक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक स्थूल राज्य उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१४-१५ (४)	२०१५-१६ (५)	२०१६-१७ (६)	२०१७-१८ (७)	२०१८-१९*** (८)	२०१९-२०** (९)	२०२०-२१+ (१०)
१	पीक	१,०१,९३०	१,१५,१४१	१,१४,८०३	१,५३,८२४	१,४१,२३१	१,३०,९११	१,६४,२६१	१,९१,०७०
२	पशुसंवर्धन	२८,५५७	३९,९१७	४४,१२०	५१,३८३	५७,७४४	६०,२५१	६५,४५५	७७,००६
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,६०१	१७,४६६	१७,२०१	२४,२७९	२८,२६४	३३,४४८	४०,०५२	४२,२६६
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,९३९	४,७५१	४,७२९	६,२७४	६,२७८	५,४२९	५,९६४	६,३००
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,५०,०२७ (१३.१)	१,७७,२७५ (११.२)	१,८०,८५३ (१०.५)	२,३५,७६० (१२.४)	२,३३,५१८ (११.३)	२,३०,०४० (१०.२)	२,७५,७३१ (११.३)	३,१६,६४३ (१३.२)
६	खाण व दगड खाणकाम	५६,४९३	५३,४९७	५९,६१५	६०,२४७	६१,७६३	६५,३४४	६२,८६६	५७,८१९
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	२,०६,५२०	२,३०,७७१	२,४०,४६८	२,९६,००७	२,९५,२८१	२,९५,३८३	३,३८,५९७	३,७४,४६१
८	वस्तुनिर्माण	२,४६,०३२	३,४१,९८०	३,७२,९१७	३,७७,०६९	४,०३,७२४	४,३९,७२९	४,३३,५१५	४,०२,२२६
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	२६,८०५	३९,१२२	४१,३६०	३९,६३७	५३,२०३	५६,०९०	५३,४४२	५५,३२७
१०	बांधकाम	८०,५५२	१,०१,१५१	१,००,४१०	१,०८,९८२	१,१८,०९९	१,३४,६७९	१,३६,८७६	१,२८,४६३
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	३,५३,३८९	४,८२,२५३	५,१४,६८७	५,२५,६८८	५,७५,०२६	६,३०,४९८	६,२३,८३३	५,८६,०१५
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	४,०९,८८२ (३५.८)	५,३५,७४९ (३३.८)	५,७४,३०२ (३३.४)	५,८५,९३५ (३०.७)	६,३६,७८९ (३०.८)	६,९५,८४२ (३०.८)	६,८६,६९९ (२८.३)	६,४३,८३४ (२६.८)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	१,०५,६०९	१,४८,७२३	१,५६,१९३	१,८३,२७५	२,०६,०८३	२,४०,१०७	२,५८,५१२	२,४०,१७६
१४	रेल्वे	५,९८७	८,३०४	९,१५७	११,५१२	१३,४५६	१३,५१६	१३,४७८	१३,६३३
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	४१,६९६	५६,२७६	६१,४९०	६५,४२२	७१,५२७	७४,८८२	७६,०३७	७८,९७०
१६	साठवण	९२५	१,२५८	१,३०८	१,३६४	१,५१४	४,२५०	४,५०९	५,५४०
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१५,८९२	२४,६९६	२९,०४१	२८,९३२	२८,३८७	३०,००४	३३,०२४	३७,९०३
१८	वित्तीय सेवा	१,१७,८३६	१,६४,०७९	१,७८,२३९	१,८७,७८२	१,९७,७२१	२,२७,०९५	२,४७,६८८	२,५७,४४३
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,९०,८७०	३,१२,४०८	३,५१,६११	४,०४,०४१	४,४५,३१३	४,८८,६३६	५,४२,३९६	५,१०,३६५
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	३९,०७०	५१,८०२	५६,७८९	६३,५८५	७०,४७३	७६,६५५	९१,१९४	९१,१४६
२१	इतर सेवा	६६,६२५	१,०६,३६८	१,२१,५०४	१,४०,८७८	१,५९,६५१	१,७४,७८४	२,००,७९९	२,०९,०४७
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	५,८४,५०९ (५१.१)	८,७३,९१३ (५५.१)	९,६५,३३३ (५६.१)	१०,८६,७९० (५६.९)	११,९४,१२५ (५७.८)	१३,२९,९२९ (५९.०)	१४,६७,६३७ (६०.४)	१४,४४,२२५ (६०.१)
२३	एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	११,४४,४१८ (१००.०)	१५,८६,९३७ (१००.०)	१७,२०,४८८ (१००.०)	१९,०८,४८५ (१००.०)	२०,६४,४३२ (१००.०)	२२,५५,८११ (१००.०)	२४,३०,०६८ (१००.०)	२४,०४,७०२ (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	२,२८,८०८	२,७६,६८०	३,१७,६७५	३,१५,२००	३,४१,६४२	३,३६,९६८	३,५१,२६४
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३६,६०७	३०,९४३	२७,९७५	२६,८५१	२९,५५६	३२,४८४	४४,२८०
२६	स्थूल राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	१२,८०,३६९	१७,७९,१३८	१९,६६,२२५	२१,९८,११३	२३,५२,७८२	२५,६७,८९७	२७,३४,५५२	२७,११,६८५
२७	दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न (₹)	१,१३,१९२	१,५२,१५८	१,६६,३५१	१,८४,११३	१,९५,१९५	२,११,०४२	२,२२,६४९	२,१८,७५३

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टोप - कंसातील आकडे स्थूल मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.२

मूळ किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय वास्तविक स्थूल राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार वास्तविक स्थूल राज्य उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र.	उद्योग	२०११-१२	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९ ⁺⁺⁺	२०१९-२० ⁺⁺	२०२०-२१ ⁺
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१	पीक	१,०१,९३०	९८,८३३	९१,४२६	१,१४,३१४	१,०८,५०७	१,००,२४७	१,०८,०९३	१,३५,७८९
२	पशुसंवर्धन	२८,५५७	३१,१४०	३२,६४२	३६,३८८	३९,४७८	४२,५६७	४४,४५९	४९,३२८
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,६०१	१६,६२३	१७,१८५	२०,२७२	२२,१६५	२४,०६७	२८,३१९	२८,८७२
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,९३९	३,२३८	३,१०३	३,७६२	३,३३०	२,९७८	३,२०९	३,००४
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,५०,०२७ (१००.०)	१,४९,८३५ (९९.९)	१,४४,३५६ (९६.२)	१,७४,७३५ (११६.५)	१,७३,४८१ (११५.६)	१,६९,८५९ (११३.२)	१,८४,०८० (१२२.७)	२,१६,९९४ (१४४.६)
६	खाण व दगड खाणकाम	५६,४९३	५४,३३४	६०,२०३	६२,०५३	६६,४४६	६८,९५०	६७,१५७	७१,८३०
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	२,०६,५२०	२,०४,१६९	२,०४,५५९	२,३६,७८८	२,३९,९२७	२,३८,८०९	२,५१,२३७	२,८८,८२४
८	वस्तुनिर्माण	२,४६,०३२	३,०७,६५१	३,४०,८८२	३,६४,१६४	३,७३,६०२	३,८७,३९१	३,८२,८३५	३,३२,०८७
९	बीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	२६,८०५	३०,८९३	३२,३६२	३३,३७२	३६,९३१	३७,३१९	३६,३१९	३४,८८६
१०	बांधकाम	८०,५५२	८६,८०७	८८,४७३	९३,२६१	९५,१३२	९८,७३१	९५,२८१	८४,७७०
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	३,५३,३८९	४,२५,३५२	४,६१,७१८	४,९०,७९७	५,०५,६६४	५,२३,४४१	५,१४,४३५	४,५१,७४३
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	४,०९,८८२ (१००.०)	४,७९,६८६ (११७.०)	५,२१,९२१ (१२७.३)	५,५२,८५० (१३४.९)	५,७२,११० (१३९.६)	५,९२,३९१ (१४४.५)	५,८१,५९२ (१४१.९)	५,२३,५७३ (१२७.७)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	१,०५,६०९	१,१८,८७३	१,१९,४०६	१,३४,०९९	१,४५,०४७	१,६४,१०७	१,६९,२३१	१,४६,४५९
१४	रेल्वे	५,९८७	७,२५०	७,७९०	८,८५७	१०,१४४	९,९८९	८,१८८	६,६९२
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	४१,६९६	५२,४८१	५८,५८१	६३,६७७	६९,१४९	७४,१०६	८१,२८७	५६,५७१
१६	साठवण	९२५	१,०४९	१,०६१	१,०६३	१,१२६	३,००७	३,०८६	३,५०८
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१५,८९२	२०,७२१	२४,५९१	२३,८०१	२२,४८७	२२,९०२	२५,०९५	२५,४५९
१८	वित्तीय सेवा	१,१७,८३६	१,५५,६०६	१,६५,११०	१,७४,२११	१,७८,९७९	१,८२,८२१	१,८९,१७८	१,९५,११०
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,९०,८७०	२,५९,८८२	२,८४,०००	३,१०,६२४	३,२७,६७३	३,४२,४१९	३,६७,५५०	३,२४,५११
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	३९,०७०	४१,७९०	४३,९१८	४७,१८७	५०,२५८	५२,९७६	६०,३४७	५६,१४८
२१	इतर सेवा	६६,६२५	८९,२०३	९७,७५०	१,०८,७१४	१,१७,७५१	१,२२,४४२	१,३४,५१०	१,३०,९६३
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	५,८४,५०९ (१००.०)	७,४६,८५४ (१२७.८)	८,०२,२०८ (१३७.२)	८,७२,२३४ (१४९.२)	९,२२,६१४ (१५७.८)	९,७४,७६९ (१६६.८)	१०,३८,४७२ (१७७.७)	९,४५,४२२ (१६१.७)
२३	एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	११,४४,४१८ (१००.०)	१३,७६,३७४ (१२०.३)	१४,६८,४८५ (१२८.३)	१५,९९,८१९ (१३९.८)	१६,६८,२०५ (१४५.८)	१७,३७,०१९ (१५१.८)	१८,०४,१४४ (१५७.६)	१६,८५,९८९ (१४७.३)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	१,९८,५४१	२,१२,२१०	२,३०,६७८	२,४२,१९८	२,५८,७००	२,६३,९५६	२,३४,३६४
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३१,७५०	२६,४११	२३,४५१	२१,६९७	२२,७५९	२४,११७	३१,०४६
२६	स्थूल राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	११,८०,३६९	१५,४३,१६५	१६,५४,२८४	१८,०७,०४६	१८,८८,७०६	१९,७२,९६०	२०,४३,९८३	१८,८९,३०७
२७	दरडोई स्थूल राज्य उत्पन्न (₹)	१,१३,१९२	१,३१,९७७	१,३९,९६०	१,५१,३५३	१,५६,६९४	१,६२,१४७	१,६६,४२२	१,५२,४११

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.३

मूळ किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय सांकेतिक निव्वळ राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक निव्वळ राज्य उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

		(₹ कोटी)							
अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१४-१५ (४)	२०१५-१६ (५)	२०१६-१७ (६)	२०१७-१८ (७)	२०१८-१९*** (८)	२०१९-२०** (९)	२०२०-२१* (१०)
१	पौक	९६,१५३	१,०६,६१७	१,०५,६२०	१,४३,८९६	१,३०,६१०	१,१९,४९८	१,५१,८२६	१,७६,६०५
२	पशुसंवर्धन	२८,१५३	३९,३७३	४३,५९३	५०,८१३	५७,१२४	५९,५९२	६४,७९२	७६,२२७
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,४३५	१७,२८३	१७,०३९	२४,०५४	२७,९९६	३३,१४४	३९,७२२	४१,९१८
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,५९१	४,३०४	४,३०५	५,७५७	५,८२०	५,०४४	५,५२५	५,८३६
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,४३,३३१	१,६७,५७६	१,७०,५५७	२,२४,५२०	२,२१,५५०	२,१७,२७८	२,६१,८६५	३,००,५८७
		(१४.५)	(१२.३)	(११.५)	(१३.५)	(१२.४)	(११.१)	(१२.४)	(१४.४)
६	खाण व दगड खाणकाम	४९,६७४	४४,६३८	५६,१९७	५७,७१९	५९,५१३	६२,७८८	६०,०२७	५५,२०८
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१,९३,००५	२,१२,२१४	२,२६,७५५	२,८२,२३९	२,८१,०६३	२,८०,०६५	३,२१,८९२	३,५५,७९५
८	वस्तुनिर्माण	२,०६,८०४	२,९३,०७४	३,२३,१११	३,२९,९४६	३,५२,५४१	३,८१,५४२	३,७१,२१०	३,४४,४१८
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१८,०२१	२५,८८१	२७,८४१	२६,४१३	३६,९४५	३८,१३६	३६,९४५	३८,२४८
१०	बांधकाम	७६,८४१	९५,२०६	९४,४४६	१,०२,३१७	१,१०,५९८	१,२५,७७१	१,२६,८७८	१,१९,०७९
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज -८+९+१०)	३,०१,६६६	४,१४,१६१	४,४५,३९८	४,५८,६७६	५,००,०८३	५,४५,४४८	५,३५,०३३	५,०१,७४४
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	३,५१,३४०	४,५८,७९९	५,०१,५९५	५,१६,३९४	५,५९,५९६	६,०८,२३६	५,९५,०६०	५,५६,९५२
		(३५.५)	(३३.७)	(३३.७)	(३१.०)	(३१.२)	(३१.२)	(२८.३)	(२६.७)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	९८,०६१	१,३६,७२७	१,४३,४६२	१,६८,८६६	१,८८,०४६	२,२०,०८१	२,३६,५७८	२,१९,८०२
१४	रेल्वे	५,१२५	६,९५७	७,६०७	९,७७१	११,४५५	११,१८५	१०,९०१	११,०२६
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३५,८०१	४८,०१५	५३,३०१	५६,५५९	६०,६८५	६३,२२८	६२,६६८	६५,०८६
१६	साठवण	७९२	१,०६३	१,०९९	१,१४६	१,२७३	३,८७६	४,१०४	५,०४३
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१२,८८३	१८,८२६	२२,४७३	२१,७१०	१९,६८३	१९,४१२	२०,९०७	२३,९९६
१८	वित्तीय सेवा	१,१५,९७६	१,६१,०५९	१,७४,५७४	१,८३,७४०	१,९३,४२४	२,२१,९३८	२,४१,९०४	२,५१,४३२
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,४१,०८७	२,२८,१७२	२,६१,४८६	३,०४,९४३	३,३७,०९४	३,६७,२४३	४,१३,८४८	३,८९,४०९
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	२७,८४४	३८,२७०	४३,०४०	४८,९६४	५५,३७७	६०,८४०	७३,२४४	७३,२०६
२१	इतर सेवा	५८,४०३	९५,५५२	१,१०,३७८	१,२८,४६०	१,४४,६६२	१,५८,६९०	१,८२,९१८	१,९०,४३२
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज -१३ ते २१)	४,९५,९७२	७,३४,६४१	८,१७,४१८	९,२४,१५९	१०,११,६९९	११,२६,४९२	१२,४७,०७३	१२,२९,४३१
		(५०.१)	(५४.०)	(५४.९)	(५५.५)	(५६.४)	(५७.७)	(५९.३)	(५८.९)
२३	एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	९,९०,६४४	१३,६१,०१६	१४,८९,५७१	१६,६५,०७४	१७,९२,८४५	१९,५२,००६	२१,०३,९९८	२०,८६,९७०
		(१००.०)	(१००.०)	(१००.०)	(१००.०)	(१००.०)	(१००.०)	(१००.०)	(१००.०)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	२,२८,८०८	२,७६,६८०	३,१७,६७५	३,१५,२००	३,४१,६४२	३,३६,९६८	३,५१,२६४
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३६,६०७	३०,९४३	२७,९७५	२६,८५१	२९,५५६	३२,४८४	४४,२८०
२६	निव्वळ राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	११,२६,५९५	१५,५३,२१७	१७,३५,३०८	१९,५४,७७४	२०,८१,१९५	२२,६४,०९२	२४,०८,४८२	२३,९३,९५३
२७	दरडोई निव्वळ राज्य उत्पन्न (₹)	९९,५९७	१,३२,८३६	१,४६,८१५	१,६३,७२६	१,७२,६६३	१,८६,०७४	१,९६,१००	१,९३,१२१

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज
टीप - कंसातील आकडे निव्वळ मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.४

मूळ किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय वास्तविक निव्वळ राज्य मूल्यवृद्धि व बाजार किंमतीनुसार वास्तविक निव्वळ राज्य उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१४-१५ (४)	२०१५-१६ (५)	२०१६-१७ (६)	२०१७-१८ (७)	२०१८-१९*** (८)	२०१९-२०** (९)	२०२०-२१* (१०)
१	पीक	९६,१५३	९१,८९०	८४,२६२	१,०६,८४१	१,००,६९६	९२,०८६	९९,५०८	१,२५,००४
२	पशुसंवर्धन	२८,१५३	३०,६७२	३२,१७०	३५,८८८	३८,९६७	४२,०५६	४३,९४८	४८,७६२
३	वने व लाकूड तोडणी	१६,४३५	१६,४६६	१७,०४२	२०,०७८	२१,९४६	२३,८३२	२८,०६७	२८,६१६
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	२,५९१	२,८४३	२,७३३	३,३०१	२,९२१	२,६४३	२,८३९	२,६५८
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१,४३,३३१ (१००.०)	१,४१,८७१ (९९.०)	१,३६,२०७ (९५.०)	१,६६,१०७ (११५.९)	१,६४,५३१ (११४.८)	१,६०,६१८ (११२.१)	१,७४,३६२ (१२१.७)	२,०५,०३९ (१४३.१)
६	खाण व दगड खाणकाम	४९,६७४	४६,७०५	५७,३४३	५९,९७१	६४,६४०	६६,९६४	६५,०१२	६९,५३६
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१,९३,००५	१,८८,५७७	१,९३,५५०	२,२६,०७९	२,२९,१७१	२,२७,५८२	२,३९,३७४	२,७४,५७५
८	वस्तुनिर्माण	२,०६,८०४	२,६३,६९१	२,९६,२६८	३,२१,९०६	३,२८,७४६	३,३८,१३४	३,३०,५९९	२,८६,७७५
९	बीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१८,०२१	१९,०५७	२०,२५३	२१,५२४	२२,७१४	२२,११५	२२,३६६	२१,४८३
१०	बांधकाम	७६,८४१	८१,२९३	८२,९१२	८६,९०२	८८,०१०	९०,५११	८५,९२८	७६,४४९
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	३,०१,६६६	३,६४,०४१	३,९९,४३२	४,३०,३३१	४,३९,४७०	४,५०,७६०	४,३८,८९२	३,८४,७०७
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	३,५१,३४० (१००.०)	४,१०,७४६ (११६.९)	४,५६,७७५ (१३०.०)	४,९०,३०३ (१३९.६)	५,०४,१११ (१४३.५)	५,१७,७२४ (१४७.४)	५,०३,९०४ (१४३.४)	४,५४,२४३ (१२९.३)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	९८,०६१	१,०८,३४१	१,०८,०१८	१,२१,३३५	१,२९,७४४	१,४७,८८८	१,५१,६२८	१,३१,२२८
१४	रेल्वे	५,१२५	६,०७८	६,४४१	७,३६३	८,४८१	८,१३४	६,१३६	५,०१५
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३५,८०१	४४,८४१	५१,०२२	५५,६१७	५९,५१९	६३,९६५	७०,१३२	४८,८०८
१६	साठवण	७९२	८७८	८७५	८७०	९२४	२,७०९	२,७६७	३,१४६
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१२,८८३	१५,६१३	१९,०२६	१७,६३६	१५,१३०	१४,२११	१५,०६७	१५,२८६
१८	वित्तीय सेवा	१,१५,९७६	१,५२,९२९	१,६१,९२८	१,७०,६७४	१,७५,३१६	१,७८,५९०	१,८४,४४६	१,९०,२२९
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१,४१,०८७	१,८८,००१	२,०७,०८७	२,२७,२६२	२,४०,७९९	२,४९,८२५	२,६९,१५९	२,३७,६४२
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	२७,८४४	२९,५५१	३१,३९९	३३,९०५	३६,९३९	३९,५२४	४५,३३८	४२,१८४
२१	इतर सेवा	५८,४०३	७९,७०१	८७,९३८	९७,८२१	१,०५,०६८	१,०९,४४९	१,२०,१२४	१,१६,९५७
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज-१३ ते २१)	४,९५,९७२ (१००.०)	६,२५,९३३ (१२६.२)	६,७३,७३२ (१३५.८)	७,३२,४८३ (१४७.७)	७,७१,९२२ (१५५.६)	८,१४,२९५ (१६४.२)	८,६४,७९८ (१७४.४)	७,९०,४९४ (१५९.४)
२३	एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	९,९०,६४४ (१००.०)	११,७८,५५१ (११९.०)	१२,६६,७९५ (१२७.९)	१३,८८,८९४ (१४०.२)	१४,४०,५६४ (१४५.४)	१४,९२,६३७ (१५०.७)	१५,४३,०६४ (१५५.८)	१४,४९,७७६ (१४६.३)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	१,६२,०८५	१,९८,५४१	२,१२,२१०	२,३०,६७८	२,४२,१९८	२,५८,७००	२,६३,९५६	२,३४,३६४
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२६,१३४	३१,७५०	२६,४११	२३,४५१	२१,६९७	२२,७५९	२४,११७	३१,०४६
२६	निव्वळ राज्य उत्पन्न (२३+२४-२५)	११,२६,५९५	१३,४५,३४१	१४,५२,५९३	१५,९६,१२१	१६,६१,०६५	१७,२८,५७८	१७,८२,९०३	१६,५३,०९४
२७	दरडोई निव्वळ राज्य उत्पन्न (₹)	९९,५९७	१,१५,०५८	१,२२,८८९	१,३३,६८६	१,३७,८०८	१,४२,०६३	१,४५,१६५	१,३३,३५६

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.५

मूळ किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय सांकेतिक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि, बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक देशांतर्गत
स्थूल उत्पन्न व स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१४-१५ (४)	२०१५-१६ (५)	२०१६-१७ (६)	२०१७-१८ (७)	२०१८-१९*** (८)	२०१९-२०** (९)	२०२०-२१* (१०)
१	पीक	९,८२,१५१	१२,९२,८७४	१३,२७,९९२	१४,८६,०४४	१६,३३,२६४	१६,८०,७७७	१८,९१,९६६	१९,९७,१४७
२	पशुसंवर्धन	३,२७,३३४	५,१०,४११	५,८२,४१०	६,७२,६११	७,८५,६८३	८,८२,००९	९,७७,७३०	११,१४,२४९
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२४,४३६	१,७३,७६०	१,८४,४११	२,०५,३६४	२,१७,६०३	२,५५,०५३	२,६०,६०३	२,६५,४७९
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६८,०२७	१,१६,५६७	१,३२,७२०	१,५४,६४३	१,९३,२७५	२,१२,०८७	२,२८,०६५	२,३२,६२०
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज- १+२+३+४)	१५,०१,९४७ (१८.५)	२०,९३,६१२ (१८.२)	२२,२७,५३३ (१७.७)	२५,१८,६६२ (१८.०)	२८,२९,८२६ (१८.३)	३०,२९,९२५ (१७.६)	३३,५८,३६४ (१८.३)	३६,०९,४९४ (२०.०)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,६१,०३५	३,०८,४७६	२,९४,०११	३,२६,८०८	३,३६,१०९	३,७७,६६१	३,५८,५१७	३,२४,९८०
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१७,६२,९८३	२४,०२,०८८	२५,२१,५४४	२८,४५,४७०	३१,६५,९३५	३४,०७,५८६	३७,१६,८८१	३९,३४,४७४
८	वस्तुनिर्माण	१४,०९,९८६	१८,७८,३६९	२१,४६,१८९	२३,३३,७२१	२५,६६,६२३	२८,१२,५६०	२७,०४,८०९	२७,०९,४३५
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,८६,४६८	२,८२,२५८	३,३४,९६५	३,५५,७०९	४,२५,७१८	४,४९,४५९	५,०१,६१८	५,०७,३५२
१०	बांधकाम	७,७७,३३५	९,७९,०८६	९,९१,०८४	१०,८०,८७०	१२,००,४१४	१३,५२,११८	१३,७२,७५९	१३,१५,६०८
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२३,७३,९८८	३१,३९,७१३	३४,७२,२३७	३७,७०,३००	४१,९२,७५५	४६,१४,१३७	४५,७९,१८६	४५,३२,३९६
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२६,३५,०२३ (३२.५)	३४,४८,१८९ (३०.०)	३७,६६,२४८ (३०.०)	४०,९७,१०८ (२९.३)	४५,२८,८६४ (२९.२)	४९,९१,७९८ (२९.१)	४९,३७,७०३ (२६.९)	४८,५७,३७५ (२६.९)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,८३,५८२	१३,२०,८३३	१४,३३,९६९	१६,०९,००१	१८,८१,३९५	२१,३६,७०७	२३,२५,८१२	१८,१८,९८१
१४	रेल्वे	६१,१५०	९२,४५९	१,००,४५१	१,०६,७८६	१,१६,५८४	१,२३,५९६	१,३५,४७७	१,३६,८०७
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३,३७,३४७	४,८१,४५५	५,१५,७९०	५,६८,११८	६,१७,२०१	६,६५,६८३	७,०४,५९७	५,६९,०७५
१६	साठवण	५,१०८	६,४०७	७,०२१	७,४४२	१६,१९४	१८,५९७	१९,५१३	१९,६२८
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,२५,९३०	२,०६,४४२	२,३७,२८२	२,४७,८०९	२,४७,५४९	२,५८,१७९	२,९३,०९४	३,२१,९०२
१८	वित्तीय सेवा	४,८०,२२६	६,६१,४११	७,२६,२८६	७,५०,२०१	८,४६,१९४	९,४१,७७८	१०,२७,३५९	१०,८८,२२२
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१०,५०,६५१	१७,०१,९३५	१८,९९,८५२	२१,६१,२३६	२२,८१,०१८	२५,८७,७२०	२८,५१,९७९	२९,५७,५३८
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	४,९१,१५५	६,७६,८१८	७,३१,५७८	८,२७,४३८	९,४५,०८२	१०,४५,४८८	११,४७,७४१	१२,३८,३८३
२१	इतर सेवा	५,३४,८२७	८,१४,७१८	९,२८,४८९	१०,७१,३९९	११,९५,७५९	१३,७५,६५८	१५,५३,४७१	१४,४०,४०४
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३९,६९,९७५ (४९.०)	५९,६२,४७९ (५१.८)	६५,८०,७१८ (५२.३)	७३,४९,४३० (५२.६)	८१,४६,९७५ (५२.५)	९१,५३,४०५ (५३.३)	१०,५९,०४२ (५४.८)	९५,९०,९४० (५३.१)
२३	एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	८१,०६,९४६ (१००.०)	१,१५,०४,२७९ (१००.०)	१,२५,७४,४९९ (१००.०)	१,३९,६५,२०० (१००.०)	१,५५,०५,६६५ (१००.०)	१,७१,७५,१२८ (१००.०)	१,८३,५५,१०९ (१००.०)	१,८०,५७,८१० (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तु व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	१२,९१,६६२	१५,१८,४९६	१७,४६,२८८	१८,९८,८९६	२०,४३,५६८	२०,७६,६६२	२२,५५,४९५
२५	वजा उत्पादित वस्तु व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	३,२७,९८२	३,२१,१२०	३,१९,८१९	३,१४,५१८	३,१९,०२८	३,५६,९१६	५,१२,३९१
२६	देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (जी.डी.पी)(२३+२४-२५)	८७,३६,३२९	१,२४,६७,९५९	१,३७,७१,८७४	१,५३,९१,६६९	१,७०,९०,०४२	१,८८,९९,६६८	२,००,७४,८५६	१,९८,००,९१४
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,४७,४३०	(-)१,५९,७७९	(-)१,७६,४००	(-)१,८४,८१३	(-)२,०२,३२४	(-)१,९३,११४	(-)२,६६,६८७
२८	स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (जी.एन.आय) (२६+२७)	८६,५९,५०५	१,२३,२०,५२९	१,३६,१२,०९५	१,५२,१५,२६८	१,६९,०५,२३०	१,८६,९७,३४४	१,९८,८१,७४२	१,९५,३४,२२६
२९	दरडोई स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	७०,९८०	९७,२४२	१,०६,०९६	१,१७,१३१	१,२८,६५५	१,४०,८९९	१,४८,२६१	१,४४,१२०

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्थूल मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.६
मूल किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय वास्तविक देशांतर्गत स्थूल मूल्यवृद्धि, बाजार किंमतीनुसार वास्तविक देशांतर्गत
स्थूल उत्पन्न व स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१४-१५ (४)	२०१५-१६ (५)	२०१६-१७ (६)	२०१७-१८ (७)	२०१८-१९*** (८)	२०१९-२०** (९)	२०२०-२१* (१०)
१	पीक	९,८२,१५१	९,९८,४२५	९,६९,३४४	१०,२०,२५८	१०,७५,१११	१०,४९,२११	११,०६,५४५	११,२७,५७५
२	पशुसंवर्धन	३,२७,३३४	३,९०,४४९	४,१९,६३७	४,६१,५७२	४,९७,८३०	५,४०,९७०	५,८१,११७	६,१७,११७
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२४,४३६	१,३४,६०९	१,३६,९६०	१,४४,५४७	१,५२,३५१	१,६३,९४९	१,६४,४१६	१,६५,६२४
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६८,०२७	८२,२३२	९०,२०५	९९,६२७	१,१४,७३०	१,२४,४६८	१,२९,८९३	१,३७,७१६
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१५,०१,९४७ (१००.०)	१६,०५,७१५ (१०६.९)	१६,१६,१४६ (१०७.६)	१७,२६,००४ (११४.९)	१८,४०,०२३ (१२२.५)	१८,७८,५९८ (१२५.१)	१९,८२,३०३ (१३२.०)	२०,४८,०३२ (१३६.४)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,६१,०३५	२,८८,६८५	३,१७,९७४	३,४९,२४८	३,२९,६१२	३,२६,८१५	३,२१,७६६	२,९४,०२४
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१७,६२,९८३	१८,९४,४०१	१९,३४,१२०	२०,७५,२५२	२१,६९,६३५	२२,०५,४१३	२३,०४,०६९	२३,४२,०५६
८	वस्तुनिर्माण	१४,०९,९८६	१६,८३,९३८	१९,०३,८५०	२०,५४,७६४	२२,०९,४२८	२३,२८,९९२	२२,६१,२९४	२२,४७,७४०
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,८६,६६८	२,१४,०४७	२,२४,१५८	२,४६,४९६	२,७२,६५०	२,९४,१४७	३,००,६७५	२,८९,७७१
१०	बांधकाम	७,७७,३३५	८,३५,२२९	८,६५,३३५	९,१६,४४५	९,६४,३०६	१०,२६,७८९	१०,३८,६८०	९,६२,८३५
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२३,७३,९८८	२७,३३,२१३	२९,९३,३४३	३२,१७,७०५	३४,४६,३८३	३६,४९,९२८	३६,००,६४९	३५,००,३४७
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२६,३५,०२३ (१००.०)	३०,२१,८९९ (११४.७)	३३,११,३१६ (१२५.७)	३५,६६,९५३ (१३५.४)	३७,७५,९९६ (१४३.३)	३९,७६,७४३ (१५०.९)	३९,२२,४१५ (१४८.९)	३७,९४,३७१ (१४४.०)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,८३,५८२	११,३५,८४१	१२,६१,४२६	१३,८९,३२२	१५,६८,१७५	१७,०७,७८१	१८,२८,४२५	१४,१८,०४५
१४	रेल्वे	६१,१५०	८०,७२०	८५,४५२	८२,१६१	८७,८८६	९१,३५०	८२,३०३	६७,१५४
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	३,३७,३४७	४,०९,५५१	४,३८,४५८	४,६४,८९९	५,०१,०३९	५,२८,६२८	५,४५,७६९	४,२४,९९३
१६	साठवण	५,१०८	५,५२९	६,२४५	६,१००	१२,९७६	१३,७८४	१३,९१६	१४,३२९
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,२५,९३०	१,७६,०४७	२,०१,२४३	२,०३,८९६	१,९८,३४४	१,९७,२१५	२,१९,३१३	२,२३,१५८
१८	वित्तीय सेवा	४,८०,२२६	६,२७,२५५	६,७२,७८८	६,९५,९८३	७,२८,६७०	७,५८,१७०	७,८४,६७२	८,२४,७३४
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	१०,५०,६५१	१४,४६,४६०	१६,२१,९९९	१७,९६,९८३	१८,०८,५२१	१९,५६,०५१	२१,१२,७२२	२१,३७,१७६
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	४,११,१५५	५,४३,८५३	५,६५,१०६	६,१४,२३८	६,७६,५०७	७,२२,७७३	७,५९,९७६	७,७७,१२६
२१	इतर सेवा	५,३४,८२७	६,५९,२६२	७,११,६९१	७,८१,७४४	८,३६,०३५	९,०२,७०५	९,६७,६६२	८,५५,९५५
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३९,६९,९७५ (१००.०)	५०,८४,५१९ (१२८.१)	५५,६४,४०८ (१४०.२)	६०,३५,३२७ (१५२.०)	६४,१८,१५२ (१६१.७)	६८,७८,४५६ (१७३.३)	७३,१४,७५८ (१८४.३)	६७,४२,६७१ (१६९.८)
२३	एकूण स्थूल मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	८१,०६,९४६ (१००.०)	९७,१२,१३३ (११९.८)	१,०४,९१,८७० (१२९.४)	१,१३,२८,२८५ (१३९.७)	१,२०,३४,१७१ (१४८.४)	१,२७,३३,७९८ (१५७.१)	१,३२,१९,४७६ (१६३.१)	१,२५,८५,०७४ (१५५.२)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	१०,९२,४३०	११,४५,५५८	१२,३९,३३४	१३,५४,५०८	१४,९५,६४४	१५,५३,५३४	१३,३०,४९१
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	२,७६,८८९	२,६७,९३५	२,५९,४२५	२,४४,०९७	२,३६,५२७	२,५७,०५२	३,५७,०९२
२६	देशांतर्गत स्थूल उत्पन्न (जी.डी.पी) (२३+२४-२५)	८७,३६,३२९	१,०५,२७,६७४	१,१३,६९,४९३	१,२३,०८,९९३	१,३१,४४,५८२	१,३९,९२,९१४	१,४५,१५,९५८	१,३५,५८,४७३
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,२४,६८७	(-)१,३४,९२२	(-)१,४४,५७५	(-)१,४५,८८८	-१,५२,४४०	-१,४१,७०४	-१,९०,१९५
२८	स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (जी.एन.आय) (२६+२७)	८६,५९,५०५	१,०४,०२,९८७	१,१२,३४,५७१	१,२१,६४,४१९	१,२९,९८,६९५	१,३८,४०,४७४	१,४३,७४,२५४	१,३३,६८,२७९
२९	दरडोई स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (२)	७०,९८०	८२,१०७	८७,५६५	९३,६३८	९८,९२५	१,०४,२९९	१,०७,१९१	९८,६२९

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार

+++ तिसरे सुधारित अंदाज

++ दुसरे सुधारित अंदाज

+ पहिले सुधारित अंदाज

टीप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.७

मूल किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय सांकेतिक देशांतर्गत निव्वळ मूल्यवृद्धि, बाजार किंमतीनुसार सांकेतिक देशांतर्गत
निव्वळ उत्पन्न व निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न
(चालू किंमतीनुसार)

		(₹ कोटी)							
अ.क्र.	उद्योग	२०११-१२	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९ ⁺⁺⁺	२०१९-२० ⁺⁺	२०२०-२१ ⁺
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१	पीक	९,००,९७५	११,६८,०६०	११,९१,९०३	१३,३८,०८३	१४,७४,०४४	२८,३०,०६७ [†]	३१,४०,६९१ [†]	३३,७०,४५३ [†]
२	पशुसंवर्धन	३,२२,१८५	५,०२,७९९	५,७४,७६५	६,६४,४४३	७,७६,६४४			
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२३,०७०	१,७२,०४९	१,८२,६७८	२,०३,४७६	२,१५,५२१			
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६०,०३९	१,०५,५९२	१,२०,७९४	१,४२,०३८	१,७९,६९६			
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१४,०६,२६८ (१९.६)	१९,४८,५०० (१९.२)	२०,७०,१४० (१८.६)	२३,४८,०४० (१९.०)	२६,४५,९०५ (१९.३)	२८,३०,०६७ (१८.६)	३१,४०,६९१ (१९.४)	३३,७०,४५३ (२१.४)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,२९,१८६	२,६१,७८७	२,४४,५८५	२,७५,१८३	२,८९,०१८	३,१८,५०७	२,९५,९७७	२,५८,५६२
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१६,३५,४५४	२२,१०,२८७	२३,१४,७२५	२६,२३,२२४	२९,२६,९२३	३१,४८,५७४	३४,३६,६६८	३६,२९,०१४
८	वस्तुनिर्माण	११,४६,९२८	१५,५४,६५६	१८,०२,६९४	१९,६८,५४०	२१,७४,६११	२३,८५,९४१	२२,४८,२४६	२२,२९,४५५
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,२३,८११	१,८२,७२८	२,२५,५५२	२,३६,४७६	२,९६,३०१	३,०५,५९९	३,४८,००६	३,४२,०४६
१०	बांधकाम	७,३८,१७८	९,२०,९४१	९,३१,९९२	१०,१४,४१५	११,२४,२१८	१२,६२,२१४	१२,६९,१२२	१२,०१,०२५
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२०,०८,९१७	२६,५८,३२५	२९,६०,२३८	३२,१९,४३१	३५,९५,१३१	३९,५३,७५४	३८,६५,३७४	३७,७२,५२६
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२२,३८,१०३ (३१.१)	२९,२०,११२ (२८.७)	३२,०४,८२३ (२८.८)	३४,९४,६१४ (२८.२)	३८,७६,१४९ (२८.२)	४२,७२,२६१ (२८.१)	४१,६१,३५१ (२५.७)	४०,३१,०८७ (२५.६)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,३८,११४	१२,४७,३७१	१३,५२,२३२	१५,१४,६१३	१७,६८,२७५	२०,०३,७०३	२१,७८,५४७	१६,५९,५८०
१४	रेल्वे	४८,५३१	७०,४५७	७६,०४०	७९,२६१	८५,१५८	८,२८,९८३ [†]	८,८२,१५७ [†]	७,५७,४९८ [†]
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	२,८८,०६३	४,१८,६५४	४,४८,३५३	४,९०,५५५	५,२५,९१०			
१६	साठवण	४,३५२	५,३७०	५,९०५	६,२४३	१४,७८५			
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,०२,७७६	१,५७,२८५	१,८२,३३४	१,८६,३०८	१,७३,२३१			
१८	वित्तीय सेवा	४,७३,३९९	६,४९,२९५	७,११,६२२	७,३३,७०७	८,२८,१८२	९,२०,४३३	१०,०४,११३	१०,६२,१०४
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	८,९७,८९७	१४,२३,५७७	१५,९३,१८१	१८,१६,०४५	१८,९७,८३७	२१,५३,९६८	२३,८३,१३६	२४,३८,६२८
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	४,०५,५९२	५,७१,७५५	६,२३,३१६	७,१३,५९६	८,२२,६८१	९,१३,०५५	१०,०६,९४६	१०,८६,२५७
२१	इतर सेवा	४,८६,६७७	७,४९,६१४	८,५६,८५४	९,९०,८८४	११,०२,७३९	१२,६८,३६९	१४,३३,०२३	१३,१२,१३४
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३५,४५,४०० (४९.३)	५२,९३,३७७ (५२.१)	५८,४९,८३९ (५२.६)	६५,३१,२१३ (५२.८)	७२,१८,७९९ (५२.५)	८०,८८,५११ (५३.२)	८८,८७,९२२ (५४.९)	८३,९६,२०१ (५२.९)
२३	एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	७१,८९,७७१ (१००.०)	१,०१,६१,९८८ (१००.०)	१,११,२४,८०२ (१००.०)	१,२३,७३,८६८ (१००.०)	१,३७,४०,८५३ (१००.०)	१,५१,९०,८३८ (१००.०)	१,६१,८९,९६४ (१००.०)	१,५७,१७,७४१ (१००.०)
२४	उत्पादित वस्तु व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	१२,९१,६६२	१५,१८,४९६	१७,४६,२८८	१८,९८,८९६	२०,४३,५६८	२०,७६,६६२	२२,५५,४९५
२५	वजा उत्पादित वस्तु व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	३,२७,९८२	३,२१,१२०	३,१९,८१९	३,१४,५१८	३,१९,०२८	३,५६,९१६	५,१२,३९१
२६	देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न (एन.डी.पी)(२३+२४-२५)	७८,१९,१५४	१,११,२५,६६८	१,२३,२२,१७७	१,३८,००,३३६	१,५३,२५,२३१	१,६९,१५,३७८	१,७९,०९,७१०	१,७४,६०,८४५
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,४७,४३०	(-)१,५९,७७९	(-)१,७६,४००	(-)१,८४,८१३	(-)२,०२,३२४	(-)१,९३,११४	(-)२,६६,६८७
२८	निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (एन.एन.आय)(२६+२७)	७७,४२,३३०	१,०९,७८,२३८	१,२१,६२,३९८	१,३६,२३,९३६	१,५१,४०,४१८	१,६७,१३,०५४	१,७७,१६,५९७	१,७१,९४,१५८
२९	दरडोई निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	६३,४६२	८६,६४७	९४,७९७	१,०४,८८०	१,१५,२२४	१,२५,९४६	१,३२,११५	१,२६,८५५

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज † विभागाणी उपलब्ध नाही
टोप - कंसातील आकडे निव्वळ मूल्यवृद्धिशी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.८

मूल किंमतीनुसार क्षेत्रनिहाय वास्तविक देशांतर्गत निव्वळ मूल्यवृद्धि, बाजार किंमतीनुसार वास्तविक देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न व निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न
(स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ.क्र. (१)	उद्योग (२)	२०११-१२ (३)	२०१४-१५ (४)	२०१५-१६ (५)	२०१६-१७ (६)	२०१७-१८ (७)	२०१८-१९ ⁺⁺⁺ (८)	२०१९-२० ⁺⁺ (९)	२०२०-२१ ⁺ (१०)
१	पौक	९,००,९७५	८,९६,७८५	८,६३,३३९	९,०९,००२	९,५८,१९०	१७,३२,९०२ [†]	१८,२८,८०४ [†]	१८,८५,७६३ [†]
२	पशुसंवर्धन	३,२२,१८५	३,८३,८६५	४,१२,७८७	४,५४,४११	४,९०,३७८			
३	वने व लाकूड तोडणी	१,२३,०७०	१,३३,१३४	१,३५,४२९	१,४२,९१९	१,५०,६५१			
४	मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती	६०,०३९	७२,५३५	७९,७८३	८८,४०५	१,०२,६१९			
५	कृषि व संलग्न कार्ये (उप-बेरीज-१+२+३+४)	१४,०६,२६८ (१००.०)	१४,८६,३१९ (१०५.७)	१४,९१,३३७ (१०६.०)	१५,९४,७३६ (११३.४)	१७,०१,८४० (१२१.०)	१७,३२,९०२ (१२३.२)	१८,२८,८०४ (१३०.०)	१८,८५,७६३ (१३४.१)
६	खाण व दगड खाणकाम	२,२९,१८६	२,४८,४७९	२,७६,५७९	३,०६,७४३	२,८५,४०१	२,८०,८५४	२,७४,६७३	२,४५,५४३
७	प्राथमिक क्षेत्र (उप-बेरीज - ५+६)	१६,३५,४५४	१७,३४,७९८	१७,६७,९१६	१९,०१,४७९	१९,८७,२४१	२०,१३,७५६	२१,०३,४७७	२१,३१,३०६
८	वस्तुनिर्माण	११,४६,९२८	१३,९३,१५८	१५,९५,४०६	१७,२७,३२१	१८,६५,७९७	१९,६७,८३२	१८,८१,२१५	१८,५४,००८
९	वीज, वायू, पाणीपुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा	१,२३,८११	१,२५,०८८	१,२५,९९८	१,३९,६६२	१,५९,४६७	१,७२,३३०	१,७१,३७५	१,५३,८४२
१०	बांधकाम	७,३८,१७८	७,८१,२८९	८,०९,८५३	८,५३,०४९	८,९२,०१५	९,४३,६६०	९,४३,१६७	८,५७,९३६
११	द्वितीय क्षेत्र (उप-बेरीज - ८+९+१०)	२०,०८,९१७	२२,९९,५३४	२५,३१,२५७	२७,२०,०३२	२९,१७,२८०	३०,८३,८२३	२९,९५,७५७	२८,६५,७८६
१२	उद्योग (उप-बेरीज - ६+११)	२२,३८,१०३ (१००.०)	२५,४८,०१३ (११३.८)	२८,०७,८३६ (१२५.५)	३०,२६,७७५ (१३५.२)	३२,०२,६८१ (१४३.१)	३३,६४,६७६ (१५०.३)	३२,७०,४३० (१४६.१)	३१,११,३२९ (१३९.०)
१३	व्यापार, दुरुस्ती, हॉटेल्स व उपाहारगृहे	८,३८,११४	१०,७१,२८९	११,८८,०२६	१३,०५,७०९	१४,७२,१६३	१६,००,०३०	१७,१०,५४३	१२,९३,४३९
१४	रेल्वे	४८,५३१	६१,५७०	६४,१६६	५८,५३८	६१,७८०	६,३१,९७३ [†]	६,४१,०६९ [†]	५,००,९६० [†]
१५	परिवहन (रेल्वे व्यतिरिक्त)	२,८८,०६३	३,५१,६३५	३,७६,०७२	३,९४,४०५	४,२०,०१६			
१६	साठवण	४,३५२	४,६२९	५,२४२	५,०४१	११,७९०			
१७	दळणवळण व प्रसारणासंबंधित सेवा	१,०२,७७६	१,३३,५५३	१,५४,२१६	१,५१,३८५	१,३५,४८८			
१८	वित्तीय सेवा	४,७३,३९९	६,१६,५८२	६,५९,९१०	६,८१,५५३	७,१३,३०६	७,४०,६६७	७,६५,९३५	८,०३,९२६
१९	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घरांची मालकी व व्यावसायिक सेवा	८,९७,८९७	१२,०८,९६१	१३,५९,७४३	१५,०६,८१३	१४,९९,४३८	१६,२२,९७६	१७,५६,२५५	१७,४९,३२६
२०	सार्वजनिक प्रशासन व संरक्षण	४,०५,५९२	४,४८,७८७	४,६६,३७९	५,१०,८२०	५,६८,५०३	६,१०,१२७	६,४२,२६७	६,५२,६०२
२१	इतर सेवा	४,८६,६७७	६,०२,१५१	६,४८,०५३	७,१०,९८४	७,५७,२४४	८,१५,९९२	८,७१,५५२	७,५५,४५३
२२	तृतीय / सेवा क्षेत्र (उप-बेरीज - १३ ते २१)	३५,४५,४०० (१००.०)	४४,९९,१५७ (१२६.९)	४९,२१,८०७ (१३८.८)	५३,२५,२४७ (१५०.२)	५६,३९,७२८ (१५९.१)	६०,२१,७६४ (१६९.८)	६३,८७,६२१ (१८०.२)	५७,५५,७०६ (१६२.३)
२३	एकूण निव्वळ मूल्यवृद्धि (५+१२+२२)	७१,८९,७७१ (१००.०)	८५,३३,४८९ (११८.७)	९२,२०,९८० (१२८.३)	९९,४६,७५८ (१३८.३)	१,०५,४४,२५० (१४६.७)	१,११,१९,३४३ (१५४.७)	१,१४,८६,८५५ (१५९.८)	१,०७,५२,७९९ (१४९.६)
२४	उत्पादित वस्तू व सेवांवरील कर	८,९०,०६०	१०,९२,४३०	११,४५,५५८	१२,३९,३३४	१३,५४,५०८	१४,९५,६४४	१५,५३,५३४	१३,३०,४९१
२५	वजा उत्पादित वस्तू व सेवांवरील अनुदान	२,६०,६७७	२,७६,८८९	२,६७,९३५	२,५९,४२५	२,४४,०९७	२,३६,५२७	२,५७,०५२	३,५७,०९२
२६	देशांतर्गत निव्वळ उत्पन्न (एन.डी.पी) (२३+२४-२५)	७८,१९,१५४	९३,४९,०२९	१,००,९८,६०३	१,०९,२६,६६७	१,१६,५४,६६१	१,२३,७८,४५९	१,२७,८३,३३७	१,१७,२६,१९८
२७	परदेशातून प्राप्त प्राथमिक उत्पन्न	(-)७६,८२४	(-)१,२४,६८७	(-)१,३४,९२२	(-)१,४४,५७५	(-)१,४५,८८८	(-)१,५२,४४०	(-)१,४१,७०४	(-)१,९०,१९५
२८	निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (एन.एन.आय) (२६+२७)	७७,४२,३३०	९२,२४,३४३	९९,६३,६८१	१,०७,८२,०९२	१,१५,०८,७७४	१,२२,२६,०१९	१,२६,४१,६३३	१,१५,३६,००४
२९	दरडोई निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (₹)	६३,४६२	७२,८०५	७७,६५९	८३,००३	८७,५८६	९२,१३३	९४,२७०	८५,११०

आधार - राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालय, भारत सरकार +++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज † विभागीय उपलब्ध नाही
टोप - कंसातील आकडे स्तंभ (३) शी टक्केवारी दर्शवितात. आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

परिशिष्ट ३.९
सांकेतिक स्थूल जिल्हा उत्पन्न (चालू किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९ ⁺⁺⁺	२०१९-२० ⁺⁺	२०२०-२१ ⁺
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)
१	मुंबई [#]	२,४७,२२५	२,८३,४३३	३,१८,४६०	३,५१,६२६	३,९१,१०१	४,२८,५३२	४,६३,९७०	५,१२,३२८	५,३८,९८१	५,२३,६३६
२	ठाणे ^s	१,८३,२१५	२,०९,८६८	२,३५,४६७	२,५९,७४८	२,८८,४९९	३,१७,२९२	३,४३,११२	३,७८,४१३	३,९८,६२०	३,८७,४७०
३	रायगड	३३,०८९	३७,९५९	४२,६६८	४८,०८०	५३,७४५	५७,८२३	६२,५८०	६८,८१५	७२,४४३	७१,०६०
४	रत्नागिरी	१५,४८६	१७,७२६	२०,४०७	२४,९३२	२४,९०८	२९,२६१	३१,७२८	३२,५७७	३३,५८४	३४,४१०
५	सिंधुदुर्ग	८,९८७	१०,३१६	११,५८५	१२,५२७	१३,६९९	१६,०१८	१९,१४१	१८,९६६	१९,६६६	२०,३७४
कोकण विभाग		४,८८,००३	५,५९,३०३	६,२८,५८६	६,९६,९१३	७,७१,९५२	८,४८,९२७	९,२०,५३१	१०,११,०९८	१०,६३,२९४	१०,३६,९५०
६	नाशिक	६१,८५७	७४,९३०	८६,७२५	८७,९२७	९५,०३७	१,०३,२६५	१,१६,५२३	१,२३,६६३	१,३४,८९८	१,३५,४०७
७	धुळे	१६,२९४	१८,४९३	२१,२३१	२३,६२०	२५,४३९	२७,८४८	३०,७४६	३१,६२२	३४,७२४	३४,०५३
८	नंदुरबार	८,९६२	१०,१३९	११,६५१	११,२३०	१२,६२३	१४,५२४	१५,२७५	१६,६७६	१८,२७८	१८,७८८
९	जळगाव	३३,१८०	३५,९६७	४१,९८५	४५,४४५	४८,६३२	५५,५६०	५८,५९२	६२,५५३	६६,१५३	६७,८५७
१०	अहमदनगर	४१,६४०	४५,३२४	५२,७८९	५८,२५६	६४,२०४	६९,७८०	७७,९१६	८३,६८१	८७,७८६	९४,६७७
नाशिक विभाग		१,६१,९३४	१,८४,८५५	२,१४,३८१	२,२६,४७७	२,४५,९३५	२,७०,९७७	२,९९,०५२	३,१८,१९५	३,४१,८३८	३,५०,७८२
११	पुणे	१,४६,७२४	१,६७,७३४	१,८८,३८९	२,०६,९३०	२,२९,३९७	२,५१,९५१	२,७१,३८५	२,९८,२०७	३,२०,६९५	३,०९,२११
१२	सातारा	२८,७३५	३२,०४६	३६,४०२	३९,०८५	४४,१६०	४७,७६४	५२,७०९	५६,९२९	६०,२४७	६१,२४१
१३	सांगली	२९,१६२	३१,८३३	३६,४५५	३९,९५३	४३,२३८	४९,००३	५१,३३७	५७,००७	६२,०४९	६०,३९३
१४	सोलापूर	४४,१४६	४८,०५१	५३,३१३	६०,४४७	६६,१०२	७२,१४०	७९,२४४	८४,०६४	९२,५४५	९२,०४३
१५	कोल्हापूर	४५,५७१	५२,२००	५७,६४९	६२,७४६	६९,५७६	७६,७५९	८२,८७०	८९,४६९	९४,३५७	९३,३६६
पुणे विभाग		२,९४,३३९	३,३१,८६५	३,७२,२०७	४,०९,१६०	४,५२,४७३	४,९७,६१७	५,३७,५४५	५,८५,६७५	६,२९,८९२	६,१६,२५४
१६	औरंगाबाद	३५,२६४	३८,८५८	४५,३६३	४७,९८९	५४,१५७	६०,९५७	६४,०४६	६९,५४६	७४,७३८	७४,४०१
१७	जालना	१४,७४३	१५,३६४	२०,५८२	१७,८०७	१८,९०१	२३,७५२	२३,२४४	२४,६८३	२८,७२१	२९,५४३
१८	परभणी	१३,५९३	१५,७३६	१७,४९१	१७,८६२	१७,७८७	२२,८३४	२२,७२९	२४,३४९	२६,१६३	२६,६९५
१९	हिंगोली	६,७०६	७,९९१	८,४६७	९,७४३	९,२१५	११,१०२	११,३२०	१२,४१६	१४,१५६	१८,४१५
२०	बीड	१७,५७६	१८,७५०	२२,००९	२१,८४५	२३,७२७	२९,३७३	३०,२१०	३०,२९०	३४,४४०	३७,६७२
२१	नांदेड	२३,४९२	२७,१२८	३०,४०४	३०,०३८	३३,७३९	४०,२७५	४१,६०७	४६,५१६	५०,०२०	४९,४३८
२२	उस्मानाबाद	१३,१२७	१३,०२७	१६,२२४	१४,५११	१५,२९६	१८,१६५	१९,३७०	२०,९५०	२३,८८६	२६,१६३
२३	लातूर	१८,८९१	२२,३८१	२५,६६७	२३,८८३	२५,७२४	३२,५७०	३३,४४५	३६,३९८	३९,५४४	४०,८८३
औरंगाबाद विभाग		१,४३,३९२	१,५९,२३६	१,८६,२०७	१,८३,६८०	१,९८,५४७	२,३८,२२७	२,४५,९७०	२,६५,१४८	२,९१,६६७	३,०३,२१०
२४	बुलढाणा	१४,४५९	१६,५८८	१९,९८०	१८,६३७	२०,६७८	२५,९४२	२४,८७५	२७,४५७	२९,७१८	३१,३१८
२५	अकोला	१४,५७८	१७,०९५	१९,०३६	१९,५१७	२१,९७८	२६,५७०	२६,५९८	२९,५६८	३०,९००	२९,८३४
२६	वाशिम	७,००६	७,९६५	८,९४८	७,८७९	९,३१४	११,१९३	१०,७९३	१२,०९५	१२,६७२	१३,७९६
२७	अमरावती	२१,१३७	२५,१८७	२८,१५४	३०,२८२	३४,०२५	४०,३६५	३९,८२७	४४,३०४	४५,८६३	४४,९७२
२८	यवतमाळ	१७,५४५	२१,११०	२१,७२५	२२,६४९	२६,८३८	३२,०२१	३१,५५८	३४,९०३	३५,०४६	३५,६४६
अमरावती विभाग		७४,७२६	८७,९४४	९७,८४३	९८,९६४	१,१२,८३२	१,३६,०९१	१,३३,६५१	१,४८,३२७	१,५४,१९८	१,५५,५६६
२९	वर्धा	११,२५५	१३,०७८	१४,०१६	१५,१५५	१७,८९७	२०,५८३	२१,२२६	२३,३३३	२४,८३७	२४,३९४
३०	नागपूर	६२,६८३	७१,९४३	८०,५५४	८८,५४२	९९,८५१	१,१०,५१९	१,१७,६६२	१,२९,१९५	१,३६,५५१	१,३२,८१८
३१	भंडारा	९,०१९	१०,३५७	११,६२२	१२,५४८	१३,५९९	१५,४०४	१५,५९६	१७,६१४	१८,३६४	१८,४९२
३२	गोंदिया	९,५५३	११,२७६	१२,३१९	१३,४५०	१४,६२१	१६,५११	१६,५०२	१८,३९८	१९,५०२	१९,५११
३३	चंद्रपूर	१८,९५३	२२,२७५	२४,१०८	२६,०१९	२९,५६१	३३,४५१	३४,५२७	३९,५२६	४२,०९१	४१,६८७
३४	गडचिरोली	६,५१३	७,४९८	७,८०४	८,२२९	८,९५८	९,७९७	१०,५१८	११,३८७	१२,३१६	१२,०१९
नागपूर विभाग		१,१७,९७६	१,३६,४२७	१,५०,४२२	१,६३,९४३	१,८४,४८५	२,०६,३४५	२,१६,०३२	२,३९,४५४	२,५३,६६१	२,४८,९२२

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा

\$ पालघर अंतर्भूत

+++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टोप - १) आकडेवारी संक्षिप्तात दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

२) सुधारीत पायाभूत वर्ष २०११-१२ च्या कार्यपद्धती व परिभाषा मधील बदलामुळे स्थूल जिल्हा उत्पन्न अंदाजांची पायाभूत वर्ष २००४-०५ मालिकेतील परिगणित करण्यात आलेल्या अंदाजाशी तुलना करता येत नाही.

परिशिष्ट ३.१०
वास्तविक स्थूल जिल्हा उत्पन्न (स्थिर (२०११-१२) किंमतीनुसार)

(₹ कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९***	२०१९-२०**	२०२०-२१*
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)
१	मुंबई#	२,४७,२२५	२,६४,४८०	२,८०,६३२	३,०५,६५७	३,३१,२४१	३,५७,४७८	३,७५,७०३	३,९५,१२२	४,०७,५६०	३,६५,६२६
२	ठाणे*	१,८३,२१५	१,९५,७८५	२,०७,४४५	२,२५,४१५	२,४३,९५४	२,६३,२०५	२,७६,३८८	२,९०,९११	३,००,१५३	२,६९,८२१
३	रायगड	३३,०८९	३५,२९७	३७,३८४	४१,४९१	४४,८९८	४७,९२८	५०,२२९	५२,८३५	५४,४०७	४९,२७१
४	रत्नागिरी	१५,४८६	१६,४३८	१७,६३५	२०,६४२	२०,२०४	२२,५३३	२३,९३३	२४,०५०	२४,३१९	२३,०००
५	सिंधुदुर्ग	८,९८७	९,५०७	१०,०२७	१०,४०७	११,०१९	१२,१६०	१३,७१०	१३,३७३	१३,८०४	१३,१०९
कोकण विभाग		४,८८,००३	५,२१,५०७	५,५३,१२३	६,०३,६१३	६,५१,३१६	७,०३,३०३	७,३९,९६२	७,७६,२९०	८,००,२४३	७,२०,८२७
६	नाशिक	६१,८५७	६८,५१५	७३,९५७	७६,७५२	८१,७२५	८८,८१५	९५,५८९	९८,०९४	१,००,०४९	९४,३६९
७	धुळे	१६,२९४	१७,१९५	१८,५८४	२०,३७७	२०,९१६	२२,५१२	२४,०८७	२३,९६२	२४,९४७	२३,१९६
८	नंदुरबार	८,९६२	९,५१९	१०,५२६	९,९३८	१०,७५०	११,९८८	१२,३१५	१२,९५६	१३,६६०	१३,०६३
९	जळगाव	३३,१८०	३३,९७२	३७,८७३	३९,९१९	४०,५७४	४५,४६६	४६,६८८	४७,८६३	४९,१३६	४७,०९३
१०	अहमदनगर	४१,६४०	४२,६८९	४७,०६८	५०,२२२	५१,९६६	५६,३४८	६०,९५८	६३,३४४	६३,८०६	६४,६०४
नाशिक विभाग		१,६१,९३४	१,७१,८९०	१,८८,००९	१,९७,२०८	२,०५,९३०	२,२५,१२९	२,३९,६३८	२,४६,२१९	२,५१,५९८	२,४२,३२६
११	पुणे	१,४६,७२४	१,५५,९२९	१,६५,८२३	१,७९,५१४	१,९३,०४५	२,०७,९८१	२,१८,४३२	२,२९,९६९	२,३९,३८८	२,१६,१११
१२	सातारा	२८,७३५	२९,६४१	३२,१८९	३३,६५३	३६,७९३	३८,९०४	४१,५६८	४३,३३९	४४,९०२	४२,३७८
१३	सांगली	२९,१६२	२९,७६७	३२,३४२	३४,१२६	३५,८८८	३९,४३१	४०,२३४	४२,५८०	४४,४०४	४१,५९२
१४	सोलापूर	४४,१४६	४४,८९१	४७,६९७	५३,८६९	५६,२६६	५९,२६६	६३,७७८	६५,८०२	६८,९६२	६५,१७३
१५	कोल्हापूर	४५,५७१	४८,२९२	५०,७००	५४,१६०	५८,१००	६२,८१३	६५,७४३	६८,६११	७०,८१७	६५,३११
पुणे विभाग		२,९४,३३९	३,०८,५१९	३,२८,७५१	३,५५,३२२	३,८०,०९१	४,०८,३९६	४,२९,७५५	४,५०,३०१	४,६८,४७३	४,३०,५६५
१६	औरंगाबाद	३५,२६४	३६,०६६	४०,०९४	४१,७३९	४५,६५६	४९,६४६	५१,५०८	५३,५६४	५५,८०४	५१,९२९
१७	जालना	१४,७४३	१४,२७७	१८,६४१	१५,११०	१६,०७४	१८,९१२	१८,६६१	१८,८६१	२१,२६२	२०,६२७
१८	परभणी	१३,५९३	१४,६२७	१५,३९३	१५,५४४	१५,०४६	१८,७६५	१८,४२१	१८,८७०	१९,५३५	१८,८२१
१९	हिंगोली	६,७०६	७,५८२	७,५५१	८,४०५	७,६३८	८,७६८	९,१३२	९,५७०	१०,२७१	१२,९८०
२०	बीड	१७,५७६	१७,५९८	१९,४६६	१९,०७०	१९,९४२	२३,४९७	२४,१०७	२३,१५६	२५,२७२	२६,२७७
२१	नांदेड	२३,४९२	२४,९९०	२६,५८८	२६,०९७	२८,३५३	३२,४३८	३३,२३९	३५,४७२	३७,०२०	३३,९४९
२२	उस्मानाबाद	१३,१२७	१२,२५१	१४,३३९	१२,६७८	१२,९७६	१४,६०६	१५,४७८	१६,१३२	१७,२६७	१७,६८८
२३	लातूर	१८,८९१	२०,४६४	२२,४०४	२०,७२२	२१,६७५	२५,७३७	२६,८२८	२७,९०४	२९,५५१	२८,५४४
औरंगाबाद विभाग		१,४३,३९२	१,४७,८५४	१,६४,४७७	१,५९,३६६	१,६७,३५९	१,९२,३६९	१,९७,३७४	२,०३,५२९	२,१५,९८३	२,१०,८१५
२४	बुलढाणा	१४,४५९	१५,११९	१६,९०३	१५,६८१	१७,०१०	१९,९४१	१९,५२३	२०,५१२	२१,८३७	२१,९६५
२५	अकोला	१४,५७८	१५,९२०	१६,७९७	१७,०१३	१८,३७३	२०,८५८	२१,१५२	२२,५७९	२३,३०८	२१,०४०
२६	वाशिम	७,००६	७,४२०	८,०५२	६,७८९	७,६८१	९,४०१	९,२८१	९,३००	१०,४९९	११,००९
२७	अमरावती	२१,१३७	२३,४३४	२४,७३३	२६,५७९	२८,८४४	३२,८२३	३२,४९८	३४,४९६	३४,८०३	३२,३३६
२८	यवतमाळ	१७,५४५	१९,४२७	१८,९३८	१९,७५४	२२,७२१	२५,६१८	२४,८५८	२६,३६३	२६,९५१	२५,१८७
अमरावती विभाग		७४,७२६	८१,३२०	८५,४०३	८५,८१६	९४,६२८	१,०८,६४१	१,०७,३११	१,१३,२५०	१,१७,३९८	१,११,५३७
२९	वर्धा	११,२५५	१२,१२२	१२,३२६	१३,२३३	१४,७९४	१६,५७३	१७,०४५	१७,८३२	१८,५६८	१६,९८३
३०	नागपूर	६२,६८३	६७,१५५	७०,८५५	७६,८९९	८४,२७९	९१,५८६	९४,८५६	९९,३३५	१,०२,९३६	९३,००६
३१	भंडारा	९,०१९	९,५८५	१०,०३०	१०,६३२	११,२५४	१२,३९३	१२,४५४	१३,२९२	१३,५९३	१२,६८९
३२	गोंदिया	९,५५३	१०,३८४	१०,६४७	११,३९६	१२,२११	१३,३९८	१३,५११	१४,०६१	१४,५७३	१३,५२९
३३	चंद्रपूर	१८,१५३	२०,६४८	२१,२१२	२२,६०५	२४,८३५	२७,३१२	२८,०७४	३०,१९१	३१,४६०	२८,७८०
३४	गडचिरोली	६,५१३	६,९५६	६,७८२	७,०७५	७,५८५	७,९४६	८,७२७	८,६५९	९,१५९	८,२५०
नागपूर विभाग		१,१७,९७६	१,२६,८५१	१,३१,८५३	१,४१,८४०	१,५४,९५९	१,६९,२०७	१,७४,६६६	१,८३,३७०	१,९०,२८८	१,७३,२३७

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा

\$ पालघर अंतर्भूत

+++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टोप - १) आकडेवारी संक्षिप्तता दिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

२) सुधारीत पायाभूत वर्ष २०११-१२ च्या कार्यपद्धती व परिभाषा मधील बदलामुळे स्थूल जिल्हा उत्पन्न अंदाजांची पायाभूत वर्ष २००४-०५ मालिकेतील परिगणित करण्यात आलेल्या अंदाजाशी तुलना करता येत नाही.

परिशिष्ट ३.११
दरडोई सांकेतिक निव्वळ जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार
(दरडोई जिल्हा उत्पन्न)

(₹)

अ. क्र.	जिल्हा	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७	२०१७-१८	२०१८-१९ ⁺⁺⁺	२०१९-२० ⁺⁺	२०२०-२१ ⁺
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)
१	मुंबई [#]	१,७०,४३१	१,९१,८२३	२,११,६४३	२,२९,१५९	२,५३,९३८	२,७५,२६८	२,९२,२७२	३,१७,२५०	३,२७,७५५	३,१३,८५२
२	ठाणे [#]	१,४२,७६२	१,६०,९४५	१,७७,७४१	१,९२,६८९	२,१३,६५९	२,३३,१७४	२,४७,८४७	२,६९,३०३	२,७९,३४३	२,६८,२९३
३	रायगड	१,०९,३०५	१,२३,९८८	१,३७,८०६	१,५३,५२९	१,७१,८८८	१,८४,२२१	१,९६,७९६	२,१४,१४०	२,२३,१४२	२,१७,४१९
४	रत्नागिरी	८४,८३३	९६,१९४	१,१०,०३८	१,३३,५२३	१,३२,६४३	१,५६,६१८	१,६७,८४३	१,७०,१३८	१,७४,१६७	१,७८,०७२
५	सिंधुदुर्ग	९५,४३६	१,०८,५९८	१,२०,९९७	१,२८,९७०	१,४०,७४५	१,६५,७८०	१,९६,६२२	१,९२,५५१	१,९८,८४३	२,०५,७४०
	कोकण विभाग	१,४७,०८६	१,६५,८९९	१,८३,५४०	२,००,०४४	२,२१,०८४	२,४१,२५८	२,५७,१५०	२,७८,१६१	२,८८,०१२	२,७७,५७४
६	नाशिक	८८,९१४	१,०६,८९२	१,२२,६५८	१,२१,५६९	१,३१,०६६	१,४१,८९८	१,५८,२७७	१,६५,६५७	१,७९,२४१	१,७८,८५३
७	धुळे	७०,२८४	७८,८७३	८९,८५०	९८,४५३	१,०५,८९८	१,१५,८९०	१,२६,४५९	१,२८,१६६	१,३९,९५८	१,३६,४५९
८	नंदुरबार	४८,५४९	५४,३८१	६२,०२७	५८,४०१	६५,९१३	७६,११०	७८,८२३	८५,३६१	९३,१४१	९५,५३२
९	जळगाव	६९,४९७	७४,१८५	८५,९८२	९१,५४१	९७,७००	१,११,७८२	१,१६,१६१	१,२२,४१७	१,२८,३४४	१,३१,१८५
१०	अहमदनगर	८१,८४२	८७,८९६	१,०१,७९०	१,१०,९५९	१,२२,५०८	१,३२,८२०	१,४६,८१५	१,५५,८०४	१,६२,२२८	१,७५,१११
	नाशिक विभाग	७७,१३१	८७,०७०	१,००,२४३	१,०४,०२५	१,१२,८७२	१,२४,१८१	१,३५,४२०	१,४२,२५०	१,५१,६६५	१,५५,१३९
११	पुणे	१,३५,१९०	१,५२,३५६	१,६८,८१५	१,८२,४४६	२,०१,९८०	२,२०,५६९	२,३३,७३६	२,५३,३७६	२,६९,३१९	२,५६,९३६
१२	सातारा	८४,८६४	९३,५८५	१,०५,५०७	१,११,६५८	१,२६,५४१	१,३६,६९६	१,४९,४५७	१,५९,७४१	१,६७,७७९	१,७०,२०६
१३	सांगली	९२,२२५	९९,३३९	१,१२,८८६	१,२१,९२१	१,३१,७४२	१,४९,५५४	१,५४,४४०	१,७०,०१०	१,८३,९०५	१,७८,११३
१४	सोलापूर	९०,५६५	९७,१००	१,०६,४४६	१,१९,३८९	१,३०,७८१	१,४२,१८१	१,५४,४०९	१,६१,५२५	१,७६,८१०	१,७४,९६५
१५	कोल्हापूर	१,०३,६६५	१,१७,४६७	१,२८,१४७	१,३७,३७३	१,५२,४९७	१,६७,९८४	१,७९,१३९	१,९१,१२६	१,९९,६७१	१,९६,५७०
	पुणे विभाग	१,१०,१६८	१,२२,५८०	१,३५,९००	१,४७,२३१	१,६२,८५३	१,७८,५१९	१,९०,२१३	२,०४,७९८	२,१८,१७१	२,११,९३९
१६	औरंगाबाद	८३,५५६	९०,६३३	१,०४,८९८	१,०९,०७५	१,२३,१०५	१,३६,४४१	१,४३,१२२	१,५३,४६६	१,६३,३२५	१,६१,५७२
१७	जालना	६७,४७८	६९,२३०	९३,०५५	७८,३७२	८२,८२८	१,०४,९६५	१,०१,१५३	१,०५,९२७	१,२३,०८०	१,२६,३४१
१८	परभणी	६५,८२३	७५,४२८	८३,०१२	८३,१५२	८२,१५२	१,०६,२३१	१,०३,८६२	१,०९,७६७	१,१७,०७६	१,१९,००८
१९	हिंगोली	५०,८९४	६०,२३५	६३,०३२	७२,१०८	६७,३९०	८१,५५३	८१,९०७	८८,९०७	१,०१,१२३	१,३२,७४०
२०	बीड	६०,४८४	६३,५८५	७४,२६८	७२,०६४	७८,४०४	९७,८१६	९९,१९४	९७,९०४	१,१०,९०८	१,२१,५१५
२१	नांदेड	६१,६२८	७०,४७७	७८,२४८	७५,४६६	८५,१७८	१,०२,१३१	१,०३,८३८	१,१४,९७९	१,२२,७६७	१,२०,७१४
२२	उस्मानाबाद	७१,३८५	६९,५३०	८६,५८७	७५,०९३	७९,२०९	९४,६५३	९९,७२९	१,०६,६७०	१,२१,३३४	१,३२,९६७
२३	लातूर	६८,४०७	८०,४३२	९१,४९८	८२,८७०	८९,२४६	१,१४,०६०	१,१५,४४८	१,२४,२९७	१,३४,२५०	१,३८,४५५
	औरंगाबाद विभाग	६७,९०७	७४,४५५	८६,५२२	८३,४६८	९०,१६०	१,०८,७७७	१,१०,५७५	१,१७,७६७	१,२८,७९६	१,३३,५९८
२४	बुलढाणा	४९,६३४	५६,३९५	६७,६८१	६१,४७५	६८,३७९	८६,४१४	८१,३०३	८८,८२५	९५,५२०	१,००,५६७
२५	अकोला	७०,५५१	८१,९०२	९०,१५७	९०,५१८	१,०२,०९८	१,२३,८८४	१,२१,६७८	१,३३,६०४	१,३८,१७०	१,३२,२८६
२६	वाशिम	५२,६१६	५९,२०५	६६,०३१	५६,४०१	६७,११८	८१,०७३	७६,८११	८५,१३५	८८,५८६	९६,५२०
२७	अमरावती	६४,४१५	७६,११५	८४,१६५	८८,९०२	१,००,०३१	१,१९,१३०	१,१५,२४९	१,२६,७२०	१,२९,८८७	१,२६,५१६
२८	यवतमाळ	५६,१९५	६७,१७९	६८,०४०	६९,७२२	८३,१२१	९९,६६३	९६,५६९	१,०५,६५१	१,०५,०५१	१,०६,५४७
	अमरावती विभाग	५८,७३३	६८,५३१	७५,४६८	७४,७२६	८५,४८७	१,०३,६२०	९९,८९७	१,०९,६३८	१,१२,९६४	१,१३,४९९
२९	वर्धा	७६,३५०	८७,८४१	९२,८२६	९८,८०१	१,१७,२११	१,३५,०२२	१,३७,०४६	१,४८,९८२	१,५७,३९२	१,५३,६२७
३०	नागपूर	१,१६,५२६	१,३१,७७०	१,४५,३४६	१,५७,०१९	१,७७,०९८	१,९४,८२७	२,०३,७६०	२,२०,४८०	२,२९,८२२	२,२१,०९७
३१	भंडारा	६६,६७६	७५,८४२	८४,४२६	८९,९२८	९७,३३५	१,१०,४११	१,१०,२३४	१,२३,४०३	१,२७,६३१	१,२८,१७५
३२	गोंदिया	६३,६६४	७४,६९२	८०,६५७	८६,९१८	९४,६२५	१,०७,४६८	१,०५,२२७	१,१६,१५८	१,२२,२२४	१,२१,९०४
३३	चंद्रपूर	७५,३८४	८७,७९८	९३,६८६	९९,५५४	१,१३,४३५	१,२८,२८७	१,३०,४०५	१,४८,२६७	१,५६,५२४	१,५४,१२८
३४	गडचिरोली	५४,७३७	६२,५०६	६३,९९३	६६,३६७	७२,४२८	७९,०१७	८४,२५९	९०,०६८	९६,९६०	९४,२१४
	नागपूर विभाग	८७,७२२	१,००,३१३	१,०९,११९	१,१७,०८९	१,३१,९९८	१,४७,२८९	१,५१,८१६	१,६६,३७३	१,७४,४४२	१,६९,९३०

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन

मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्हा

\$ पालघर अंतर्भूत

+++ तिसरे सुधारित अंदाज ++ दुसरे सुधारित अंदाज + पहिले सुधारित अंदाज

टोप - सुधारीत पायाभूत वर्ष २०११-१२ च्या कार्यपद्धती व परिभाषा मधील बदलामुळे स्थूल जिल्हा उत्पन्न अंदाजांची पायाभूत वर्ष २००४-०५ मालिकेतील परिगणित करण्यात आलेल्या अंदाजाशी तुलना करता येत नाही.